

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας

264

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΧΑΛΚΙΔΑΣ
ΑΡΕ5819

Ἐκ τῆς ἀποστολικῆς ἐπιτομῆς τοῦ
Χαριτῶτικῆς Χουσαῖου

ΤΗΣ ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ

ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΥ ΤΡΙΣΑΓΙΟΥ

ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Ἐν ᾧ ἐπισυνάπτονται

ΚΑΙ ΠΕΝΤΕ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΙ ΟΜΙΛΙΑΙ

ΥΠΟ

ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΠΑΜΦΙΛΟΥ

ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1905

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κέντρικη Βιβλιοθήκη Χαλκίδας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἄνυμφήριστόν ἐστίν, ὅτι ἡ τήρησις ἀκριβείας, εὐπρεπείας, καὶ αὐστηρᾶς τάξεως ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, προϋποτίθησιν ὡς ἀνυγκλίον καὶ ἀπυκρίτητον ὄρον τὴν ὑπαρξίν ὁδηγοῦ, ἐκτιθέντος μετὰ μεγάλης λεπτομερείας, σαφηνείας καὶ ἀπλότητος, χάριν τῶν πολλῶν, τὴν ἐν ἐκάστη εἰδικῇ περιπτώσει τυπικὴν διάταξιν. Διὸ καὶ κείποτε ἡ μήτηρ Ἐκκλησία οὐκ ἐπέκυσχετο προνοοῦσα ὑπὲρ τῆς ὅσον ἔνεστι τελειότητος διχορρυθμίσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Ἑτυπικοῦ, ὡς καὶ πάντων τῶν περιεχόντων ἱερᾶς ἀκολουθίας ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων.

Ἡ τοιούτη δὲ πρόνοια παρέχει τὴν ἐλπίδα καὶ πεποιθήσιν, ὅτι βελουκίως ἐπιτευχθήσεται ἡ πυθητὴ καὶ ἀνυγκλία διχορρυθμίστις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Ἑτυπικοῦ, πρὸς ἄριστι μὲν τῶν ἐκ τῶν ἐλλείψεων αὐτοῦ συνελαμβανουσῶν χώρων ἀτάξιων, χασμωδιῶν καὶ διαφορῶν πυκρῶσεων καὶ ἀτοπημάτων, εἰσχυγωγὴν δὲ τῆς ἀνηκούσης εὐπρεπείας καὶ τάξεως ἐν πάσῃ ἱερᾷ ἀκολουθίᾳ ἡμῶν καὶ τοῦ ὁμοιομόρφου, ὅπερ ὁμολογουμένως δέον ἐστὶ τῆς γνώμων καὶ κανῶν ἐν παντί τελουμένων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Τὸ πυκρὸν δὲν ἀρροῦ τὸ Ἑτυπικὸν ἐν γένει, ἀλλ' εἰδικὴν τυπικὴν διάταξιν, τὴν τῆς νεκρωσίμου Ἀκολουθίας, συνταχθεῖσιν μετὰ πολυχρόνιον πείρων καὶ μελέτην. Ἄνυμφιθόλως δὲ ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ ἐφορευγὴ καὶ

διατύπωσις ἰδίως τυπικῆς δικτάξεως, ἀπορροούσης ἐξ ἀτομικῆς μελέτης, παρουσιάζει τι τὸ αὐθαίρετον, ἀλλ' ἢ μεθ' ὑπομονῆς καὶ ἀνηκούστης προσοχῆς καὶ ἐπιστάσεως ἀνάγκωσις καὶ μελέτη τοῦ παρόντος, ἐλπίζω ὅτι αἴρει καὶ τὴν ἐλαχίστην περι ὑπάρξεως αὐθαιρεσίας καὶ ἀθέσμου ἰδέαν, μάλιστα δ' ὅτι καὶ κρατύνει τὴν γνώμην περι ἐξασφαλίσεως δι' αὐτῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἐν ταῖς διαφόροις περιπτώσεσι τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας. Διὸ καὶ προβαίνω.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν

1) Ὅτι οὐδεμία τυπικὴ δικτάξις νεκρωσίμου ἀκολουθίας ὑπάρχει ἐν τῷ ἀρχαίῳ Τυπικῷ τοῦ ἀγίου Σάββα (1685), ἐν ἀρχαίοις χειρογράφοις Τυπικοῖς καὶ τῷ Τυπικῷ Κωνσταντινίου πρωτοψάλτου τοῦ ἔτους 1838,

2) Ὅτι πολλὰ δικτάξεις ἐν νεκρωσίμοις ἀκολουθίας ὑπάρχουσιν ἐν παντελεῖ ἀχρηστίζ,

3) Ὅτι σπουδαίη διαφορὰ ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν ἐν Εὐχολογίοις καὶ Τυπικοῖς τυπικῶν δικτάξεων τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας,

4) Ὅτι ἐν ταῖς Τυπικοῖς Κωνσταντινίου πρωτοψάλτου (1869) καὶ Γ. Βιολάκη πρωτοψάλτου (1888), οὐδεμία μναίη γίνεται περι τῆς τηρητέας τυπικῆς δικτάξεως, κατὰ τὴν Δικαινήσιμον ἐβδομάδα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θανόντος καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχ,

5) Ὅτι οὐ δεῖ «κατ' ἐθνικούς εὐχεσθαι ἡμῶς μετὰ βαττολογίας καὶ κρυγῆς, ὡς οἰομένους εἰσακουσθῆναι διὰ τὴν πολυλογίαν ἡμῶν¹»,

1. Ἐρμηνεῖα Βελασμιῶνος εἰς τὸν ΟΕ' Κανόνα τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου Ρ. καὶ Π. Συντ. Θ. καὶ Ι. Καν. Τομ. Β'

6) "Οτι «ἀπόκειται τῷ κατὰ τόπον ἀρχιερεὶ συν-
τέμνειν, ἢ περὶλείπειν, ἂν ἀπαρχιτέτος ἀνάγκη κχι-
ρῶν, τόπων καὶ περιστάσεων ἐπιβέλλῃ τοῦτο'»,

7) "Οτι δικφορικὴ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἐφορμογῇ τῆς
περὶ νεκρωσίμου ἀκολουθίας τυπικῆς δικτάξεως, ἀναγκ-
καίς ἀπόρροις τῶν ἀνωτέρω,

8) "Οτι συνεπῶς δὲν ὑφίσταται μία θετικὴ, ὀριστι-
κὴ καὶ ὁμοιόμορφος τυπικὴ διάταξις περὶ νεκρωσίμου
ἀκολουθίας, προβλέπουσα δὲ πάσας τὰς περιπτώσεις,
οὔτε γραπτῆ, οὔτε τηρουμένη ἀπαρρασχεύτως κατ'
ἔθος, καὶ

9) "Οτι τὸ ἀνομοιόμορφον, ἢ ἀσάφει, τὰ χάσματα
καὶ αἱ ἐλλείψεις ἐπὶ τοῦ προκειμένου, λαβὴν ἐπιδηψι-
λεύουσιν εἰς ἀμφιβολίας ἐν πολλαῖς περιπτώσεσιν, εἰς
ἀντιπαραβολάς, παραλληλισμούς, εἰς συζητήσεις περὶ
ἐρμηνειῶν ἐξ ἀναλογίας καὶ ἀντιδικστολῆς καὶ εἰς δικ-
τύπωσιν καὶ ἐφορμογὴν ἀτομικῆς γνώμης,

προδήλον ἀποβαίνει, ὅτι οὐ μόνον ἐπιτρέπεται, ἀλλὰ
καὶ ἐπιβάλλεται ἡ τοιαύτη γνώμη. Συνεπῶς δ' ὅτι
μετὰ ὄριμον καὶ ἐπιστημένην μελέτην, ἐρειδομένην ἐπὶ
πολυχρονίου ἐφορμογῆς καὶ πείρας, δύναται τις ἀκιν-
δύνως, μὴ ἀπομακρυνόμενος τοῦ ρητοῦ «τὰ ἀρχαῖα
κρατεῖται», φυλάττων δὲ καὶ τὰς περὶ **βαττολογίας**
καὶ **πολυλογίας** ἀπαγορευτικὰς δικτάξεις τῶν ἱε-
ρῶν Κανόνων καὶ ἀνηκόντως ἐνσχεῶν τὴν ἐκ τῆς ἀρχιε-
ρατικῆς ἀρμοδιότητος καὶ τοῦ κρατοῦντος κανόνος

σελ. 479. Ὁθεν φευκτέα ἡ πολυλογία καὶ ἰδίᾳ ἡ ἐπανάληψις
τῶν αὐτῶν.

1. Τυπικόν Γ Βιολάκη πρωτοψάλτου σελ. ζ'.

«ὅπως δόξει τῷ προεστῶτι» ἐκπηγάζουσιν ἐξουσίαν, κλιθερωμένην ὑπὸ τῆς συνηθείας, ρητῶς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ νεωτέρου Τυπικοῦ, ὡς προεῖρηται, δύνκται τις κινδύνως, καὶ δὴ καὶ ἐκ κληήκοντος, κατὰ τὸ μέτρον τῆς μελέτης, τῆς πείρας, τῶν γνώσεων, τῆς ἐπιμελείας καὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ζήλου αὐτοῦ, νὰ φυλάττη ὀρισμένην τυπικὴν διάταξιν.

Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ καὶ μείζονα κατανόησιν τοῦ μεγέθους τῆς ἀσφείας, τῶν ἀντιφάσεων καὶ τῶν χασμῶν, ἅτινα πρоруσιάζουσι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ τυπικαὶ διατάξεις ἡμῶν¹ καὶ τῆς δικαιολαγίας τῆς ἀνάγκης τηρήσεως ὀρισμένης τυπικῆς διατάξεως ἐνταῦθα, ἐν ἐκάστη περιπτώσει, ἀναγκάζει κρινεῖν τὴν ἐπομένην ἀντιπροσβολὴν τῶν περὶ νεκρωσίμου ἀκολουθίας τυπικῶν διατάξεων ἐν τοῖς Εὐχολογίοις καὶ Τυπικοῖς.

Α'.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ Εὐχολογίῳ

περιέχονται αἱ ἐξῆς νεκρώσιμοι ἀκολουθίαι:

1) Εἰς κοσμικοῦς.

Ἀκολουθία ἐκτεταμένη μετὰ ψαλμῶν ἐπικνελημένων δικκονικῶν αἰτήσεων κωνόνος κηθίσματος κωντακίου μακκρισμῶν στιχηρῶν προσομοίων καὶ δοξαστικῶν.

2) Εἰς μοναχοῦς.

Ἀκολουθία ὅλως διάφορος τῆς συνήθους.

3) Εἰς ἱεροεῖς.

Ὅλως διάφορος καὶ λίαν ἐκτεταμένη.

1. Περὶ Τυπικοῦ ἐν γένει, ἴδε ὅσα ἔγραψα ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» 1901 σελ. 156, 157, καὶ 169, 170.

4) **Εἰς κοσμικοὺς ἄνδρας.**

Διάφορος καὶ σύντομος.

5) **Εἰς νήπια.**

Κανὼν καὶ στιχηρά.

Οὔτε μνηεὶς δὲ περὶ τυπικῆς διατάξεως ἐν τῇ Διακινήσιμῳ ἑβδομάδι καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα· ὡς καὶ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα. Τὸ ὑπ' ὄψιν μου **Μέγα Εὐχολόγιον** φέρει χρονολογίαν 1891.

Β'.

Ἐν τῷ Ἀγιασματαρίῳ

Τοῦτο, ὡς γνωστὸν, εἰς κοινὴν χρῆσιν τῶν ἱερέων ὑπάρχει· Ἐχὼ δὲ ὑπ' ὄψιν τὰς ἐν Βενετίᾳ ἐκδόσεις αὐτοῦ τῶν ἐτῶν 1839 καὶ 1873· ἐξ ὧν ἡ μὲν σημειοῦται πρώτη, ἡ δὲ ἐνάτη, καθορθωθεῖσα πρὸς τὴν κατὰ τὸ 1851 παρὰ τῷ Φοίνικι ἐκδοσιν τοῦ Μεγάλου Εὐχολογίου τῇ ἐγγράφῳ ἀδείᾳ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας).

Καὶ αἱ μὲν νεκρώσιμοι ἀκολουθεῖται εἰς κοσμικοὺς, εἰς μοναχοὺς καὶ εἰς ἱερεῖς ἀπκρλλάκτως ἀντιγράφονται ἐν αὐτῷ ἐκ τοῦ Μ. Εὐχολογίου. Ἡ εἰς νήπια ἐκτίθεται μεθ' ἱκανῶν προσθηκῶν. Ἡ εἰς κοσμικοὺς ἄνδρας οὐδαμῶς ἀναφέρεται. Προστίθεται δὲ διάταξις τις «Περὶ τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας τῶν κοσμικῶν, εἰ τύχη τῇ ἑβδομάδι τῆς Διακινήσιμου, ἐκ τοῦ Ἰλλυρικοῦ Εὐχολογίου μεταφρασθεῖσα».

Γ'.

Ἐν ἑτέρῳ Ἀγιασματαρίῳ

Τοῦτο ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις ἐν ἔτει 1894 ἀπὸ τῆς τελευταίας ἐκδόσεως τοῦ Μεγάλου Εὐχολογίου, τοῦ

ἐκδοθέντος δι' ἐγγράφου ἀδείας τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας».

Περιλαμβάνει δὲ ἀπικρλλάκτως ὁλόκληρον τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν εἰς κοσμικοὺς, τὴν ἐν τῷ Μ. Εὐχολογίῳ, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν εἰς μοναχοὺς καὶ ἱερεῖς. Τὴν δὲ νεκρώσιμον ἀκολουθίαν εἰς νήπια μεθ' ἱκανῶν προσθηκῶν. Προστίθεται δὲ ἐν αὐτῷ ἁ' Ἀκολουθία ἀναστάσιμος, ψαλλομένη ἀντὶ τῆς νεκρωσίμου ἐν τῇ ἀγίᾳ ἑβδομάδι τῆς Διακκινησίμου, διάφορος τῆς ἐν τῷ Ἑτυπικῷ (1888), ὡς περιέχουσα ἱκανὰς προσθήκας.

Δ'.

Ἐν τοῖς Ἑτυπικοῖς

Κωνσταντίνου Πρωτοψάλτου καὶ Γ. Βιολάκη
πρωτοψάλτου.

Περιλαμβάνεται ἐν αὐτοῖς νεκρώσιμος ἀκολουθία εἰς **κοσμικοὺς**, προστιθεμένης ἐν τέλει τῆς σημειώσεως, ὅτι ἡ αὐτὴ τάξις φυλάττεται εἰς ἅπαντας τοὺς κοιμηθέντας, εἰς βασιλεῖς, εἰς πατριάρχας καὶ εἰς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς ἄνδρας καὶ γυναῖκας, μικροὺς τε καὶ μεγάλους καὶ εἰς αὐτὰ τὰ **βρέφη** ἀκόμη, ἐκτὸς τῶν κατ' ἦχον ἰδιομελων, προσθέσει δὲ τῆς τῶν βρεφῶν εὐχῆς, «καὶ τοῦ Εὐαγγελίου» κατὰ τὸ Ἑτυπικὸν Γ. Βιολάκη.

Περὶ τῆς κατὰ τὴν **Διακαινήδιμον** ἑβδομάδα νεκρωσίμου ἀκολουθίας.

Περὶ μὲν τῆς ἐν τῷ οἴκῳ, οὐδεμία διάταξις μνημονεύεται ἐν ἀμφοτέροις.

Περὶ δὲ τῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διαφορὰ ὑφίσταται μεταξύ τῶν δύο Ἑτυπικῶν, καθ' ἣν προσθήκαι παρουσιάζονται ἐν τῷ Ἑτυπικῷ τοῦ Κωνσταντίνου.

Περὶ τῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, οὐδεμίᾳ μνεῖα ὑπάρχει ἐν ἀμφοτέροις.

Περὶ τῆς ἀκολουθίας ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα.

Ἐν μὲν τῷ Ἑπιτομῶ τοῦ Κωνσταντινίου, μετὰ τὴν τυπικὴν διέταξιν, ἐν τῇ Διαικκινησίμῳ, προστίθεται. «Μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, εἰς τὸ λείψανον, ἀντὶ τοῦ Ἁγίου ὁ Θεός», ψάλλεται «Χριστὸς ἀνέστη», μετὰ τὸν εὐλογητὸν ψάλλεται ἐκ τρίτου τὰ «Χριστὸς ἀνέστη». Εἶτα ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία.

Ἐν δὲ τῷ Ἑπιτομῶ τοῦ Γ. Βιολάκη σημειοῦται «Μετὰ τὴν Διαικκινησίμῳ ἐβδομάδα, ἀπ' οὗ εἰσέλθομεν ἐν τῷ νεῶ μετὰ τοῦ λευψάνου, ὁ Ἀρχιερεὺς, «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», εἶτα τὸ Χριστὸς ἀνέστη ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἀπαξ, καὶ δις ὑπὸ τῶν χορῶν καὶ ἀκολουθίας ἡ νεκρώσιμος συνήθης ἀκολουθία, ὡς προδιετυπώθη».

Ἴσως παρατηρήσῃ τις ἐνταῦθα, ὅτι κατὰ τὴν θεωρίαν περὶ τῶν χρονικῶν ὁρίων τῆς ἰσχύος τοῦ δικαίου, καθ' ἣν ὁ νεώτερος νόμος καταργεῖ τὸν προηγούμενον, δὲν ἔχει λόγον ἢ ἕνω ἀντιπαραβολή, τοῦ νεωτέρου Ἑπιτομῶ (τοῦ 1888) μόνον ἔχοντος τὴν κανονικὴν ἰσχύον καὶ ἐφαρμογὴν νομικῶς. Ἐὰν ὅμως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς προεκτεθείσας συνοπτικῶς ἐλλείψεις τοῦ Ἑπιτομῶ τούτου, τὴν ἀνατροπὴν, τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν δυστυχῶς ἐπιπολλῶσαν παροιμιώδη ἀμάθειαν, ἐπιδαψιλεύουσιν θαυμαστὴν καὶ ἀξιοσημείωτον προσήλωσιν εἰς τὸ κείμενον (στὴ στήλη), ἧς ἀπόρροια πολλάκις ἐστὶν ἡ μετὰ καταπληκτικῆς ἀκριβείας καὶ τελειότητος, ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν εὐχῶν καὶ ἡ τῶν παραπομπῶν ἀναγνώσις καὶ τοῦ θεῖου, τὴν χρῆσιν δὲ διαφόρων βι-

ελλίων, ἀνκμφιβόλως θέλει ἀποσύρει τήν τοιαύτην παρ-
κτῆρησιν καὶ ἀνευδοιάστως πεισθήσεται, ὅτι ἐν τῇ ἱε-
ραῶ τελετῇ τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, ποικίλλει σπου-
δαίως ἢ τυπικῇ δικτάξις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν, ποῦ μὲν
διεξαγομένη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κεμένου τοῦ **Μ. Εὐχο-**
λογίου, ἢ Ἀγιασμακταρίου τινός, ποῦ δὲ ἐφαρμοζο-
μένου, ὅπως κρόπως τοῦ Τυπικοῦ τοῦ Κωνσταντίνου
ἢ τοῦ Γ. Βιολάκη.

Ἐν περιπτώσει δὲ χάσματος, ὅτι ἀναπληροῦται
τοῦτο κατ' ἴδιαν ἀντίληψιν καὶ κρίσιν, ἀνκ-
λόγως τοῦ βηλοῦ τῆς πείρας ἢ ἀπειρίας, μαθήσεως
ἢ κακθείας καὶ ἐπιμελείας ἢ ἀμελείας τυχόντος τυ-
πικαρίου.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως δὲ καὶ ἀντιπαρεβολῆς τῶν ἀνω-
τέρω διαφόρων τυπικῶν δικτάξεων νεκρωσίμου ἀκολου-
θίας, περιεχομένης ἐν Εὐχολογίοις καὶ Τυπικοῖς ἐν
χρῶδει, προκύπτουσι προδήλως τὰ ἐξῆς:

α') Ὅτι αἱ ἀνατυπώσεις, μετατυπώσεις καὶ ἐκτυ-
πώσεις Εὐχολογίων, στερεοτύπως, μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς
ἀρχαίων τυπικῶν δικτάξεων, ἀνευ τῆς ἀνηκούσης προ-
νοίας πρὸς διαρρύθμισιν αὐτῶν, συνφθὰ δὲ ταῖς κανο-
νικαῖς δικτάξεσιν, ἀνευ βασιτολογίας καὶ πολυ-
λογίας καὶ πρὸς κανονικὴν συμπλήρωσιν, ἀρμοδίως,
τῶν πρῶσιζομένων χασμάτων καὶ κενῶν, ὡσεὶ προέ-
κειτο περὶ ἐκθέσεως θεσμοῦ τινός, ἱστορικῶς, ἢ ἀρχαιο-
λογικοῦ τινός μνημείου, συνεπάγεται τὴν παράτασιν
τῆς δικτηρήσεως αὐτῶν καὶ τῶν μεταξὺ αὐτῶν σπου-
δαίων διαφορῶν, ἀσυμφωνιῶν καὶ ἀντιφάσεων.

β') Ἡ χρῆσις τῶν Εὐχολογίων (Ἀγιασμακταρίων)
ὑπὸ τῶν ἱερέων, ἐν πάσῃ ἱεροπραξίᾳ, τελοῦμένη κατὰ

κινών, συμφώνως ταῖς ἐν αὐτοῖς διατάξεσι, δὲν εἶναι δυνατὸν, διὰ τοὺς πολλοὺς, εὐκόλως νὰ ἐπιτρέπη ἐξίρεισιν εἰς τὴν περινεκρωσίμου ἀκολουθίας διάταξιν καὶ νὰ ἐφαρμόζηται οὐχὶ ἢ ἐν τῷ Εὐχολογίῳ, ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Τυπικῷ. Καθόσον μάλιστα ἐφαρμόζονται οὕτω καὶ αἱ ἐν τῷ Εὐχολογίῳ διατάξεις περὶ τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Γάμου, περὶ ὧν οὐδὲν ἀναφέρει τὸ **Τυπικόν**, περιοριζόμενον ἐκρητικῶς εἰς τὴν δικτύπωσιν διατάξεως νεκρωσίμου ἀκολουθίας, ἑλλιποῦς, ὡς προείρηται.

γ') Ἐν τε τοῖς Εὐχολογίοις καὶ τοῖς Τυπικοῖς ὑπάρχουσι ἐλλείψεις, ἐκ τῆς μὴ προβλέψεως τῶν διαφορῶν περιπτώσεων ἐν τῇ νεκρωσίμῳ ἀκολουθίᾳ, καὶ

δ') Ὅτι πλὴν τῶν ἐλλείψεων τούτων, καὶ μεταξὺ τῶν Τυπικῶν, ἀμφοτέρων ὄντων ἐν **χοῦδει**, ὡς καὶ τῶν Εὐχολογίων, ὑπάρχουσι διαφοραὶ καὶ ἀσυμφωνίαι ἐν τῇ διατάξει τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας.

Ὅθεν, λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν τούτων, μετὰ τῶν προεκτεθέντων (σελ. 4. 5. § 1—9), ἀκούοντως δικαιοδογεῖται ἡ τήρησις ὠρισμένης τυπικῆς διατάξεως, ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ εὐπρεπείας, ὡς προείρηται.

Τοιαύτη δὲ ἐστὶν ἡ ἐπομένη διάταξις ἐν ἀνηκούσῃ λεπτομερείᾳ, σαφηνείᾳ καὶ δυνατῇ ἀπλότῃ συνταχθεῖσα μετὰ πολυχρόνιον μελέτην καὶ πείρακν.

Πρὸς τούτοις, ἐπειδὴ τὸ **Νεκρωσίμου τριδάγιον** ψάλλεται οὐ μόνον ἐν Κηδείᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις περιστάσεσιν.

Ἐπειδὴ κατὰ ταῦτα, οὔτε τὸ ὁμοίομορφον, ἀλλ' οὔτε τὴν ἀπικουμένην σεμνοπρέπειαν καὶ τάξιν παρουσιάζει ἢ πράξις προπετῶς δὲ καὶ ἀγροίκως παραβιά-

ζεται ὁ Κωνῶν, ὁ ἐπιτάσσων τὴν ἀποφυγὴν τῆς βαττολογίης καὶ πολυλογίης, καὶ ὑπυχορεύων «πάντα εὐσημόνως καὶ κατὰ τὴν τάξιν γινέσθω» καὶ

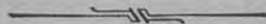
Ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ παράδοσις περυσιζέται καὶ ἐν τῷ ἐν ἀμέσῳ σχέτει δικτελοῦντι πρὸς τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον Μνημονεύματι τῶν ὀνομάτων.

Διὰ ταῦτα, χάριν τοῦ ὁμοιομόρφου, τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς τάξεως, καὶ πρὸς ὀδηγίαν καὶ εὐκολίαν, ἐν τέλει ἐπισυνάπτεται **Παράρτημα** περὶ τοῦ **Νεκρωσίου** τριδαγίου καὶ περὶ τοῦ **Μνημονεύματος** τῶν ὀνομάτων.

Ἐπὶ τῇ παρεχομένῃ δὲ εὐκαιρίᾳ, συναδὰ τῷ Ἀποστολικῷ ρητῷ «Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω», δημοσιεύονται, ὡς σχετικαί, πρὸς τὸ θέμα, καὶ πέντε **Ἐπικύδευοι Ὀμιλῖαι** ἐποικοδομητικαί, ἐξ ὧσων εἰς διαφόρους περιστάσεις ἐξεφώνησα.

Κωνσταντινούπολις-Ταταῦλα, 15 ἰανουαρίου 1905.

† Ὁ Παμφίλου ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ.

ΤΥΠΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.

Πρὸς μείζονα σαφήνειαν καὶ εὐκολωτέραν κατά-
ληψιν, εἰς ἣν πρωτίστως δεῖον ν' ἀποβλέπη ἡ σύν-
ταξις πάσης Τυπικῆς διατάξεως, χάριν τῶν πολ-
λῶν, ἢ παροῦσα τυπικῆ διατάξις τῆς νεκρώσιμου
ἀκολουθίας διαιρεῖται ὡς ἑξῆς·

Α'. ΣΥΝΗΘΗΣ ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ.

Ἐν ἡ συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ νεκρώσιμοι
ἀκολουθίαι·

Εἰς τὰ μεθεόρτα τοῦ Πάσχα.

Ἦται ἀπὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς τοῦ Θω-
μαῶ, (τοῦ φαλλομένου τὸ Σάββατον ἑσπέρας ὡς γνω-
στὸν), μέχρι τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ἀποδόσεως τοῦ
Πάσχα, ἦται μέχρι τῆς Ἐνάτης τῆς τρίτης πρὸ
τῆς Ἀναλήψεως, καὶ

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ.¹

Β'. ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΕΝ ΤΗ ΔΙΑΚΛΙΝΗΣΙΜΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙ.

Ἦτοι ἀπὸ τῆς πρώτης Ἀναστάσεως τοῦ Πάσχα, μέχρι τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ, (τοῦ φαλλομένου τὸ Σάββατον ἑσπέρας, ὡς γνωστὸν), καὶ

ΕΝ ΤΗ ΗΜΕΡᾳ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

Ἦτοι ἀπὸ τῆς Ἐνάτης τῆς τρίτης πρὸ τῆς Ἀναλήψεως, μέχρι τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἀναλήψεως, (τοῦ φαλλομένου τὴν τετάρτην ἑσπέρας, ὡς γνωστὸν).

Ἐν ἣ συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις νεκρώσιμος ἀκολουθία εἰς νήπια.

Πρὸς μεγαλειτέραν δὲ σαφήνειαν καὶ εὐκολωτέραν διάκρισιν ἐκάστης τῶν Ἀκολουθιῶν ταύτων καὶ ἄπταιστον ἐφαρμογὴν αὐτῶν, σημειοῦνται ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

Εἰς μὲν τὰ Μεθέορτα τοῦ Πάσχα, αἱ προστιθέμεναι εὐχαὶ σημειοῦνται διὰ παχέων γραμμάτων.

Εἰς δὲ τὰ νήπια διὰ φιλῶν γραμμάτων.

Ὡς ὠφέλιμος δὲ καὶ χρήσιμος, προτάσσεται ἐν-

1. Νήπιον λέγεται ὁ παῖς, ὁ ἔχων ἡλικίαν μικροτέραν τοῦ ἐβδόμου ἔτους, συμπεριλαμβανομένου.

ταῦθα ἡ ἐπομένη σημείωσις, ἀφορῶσα τὴν τήρησιν τῆς ὀφειλομένης ἀκριβείας, τάξεως καὶ εὐπρεπειᾶς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν Τυπικῶν διατάξεων μεταξὺ τοῦ ἱεροῦ κλήρου.

Σημειώσεις.

Ὁ ἱερὸς κλῆρος, ὅστις προσκαλεῖται νὰ ψάλλῃ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν ἐν κηδεῖα τινί, ὡς γνωστὸν, ἀποτελεῖται·

α') ἐξ ἑνὸς ἱερέως, μετὰ, ἢ ἄνευ διακόνου.

β') ἐκ δύο ἢ πλείονων ἱερέων, μετὰ ἢ ἄνευ διακόνου, ἢ διακόνων.

γ') ἐξ ἑνὸς Ἀρχιερέως, ἢ πλείονων, μετὰ ἱερέως, ἢ ἱερέων, καὶ διακόνου ἢ διακόνων.

Ἐν ἐκάστη τῶν περιπτώσεων τούτων φυλάττεται ἡ ἐξῆς τυπικὴ διάταξις.

1. Ὄταν ᾖναι μόνος εἰς ἱερεὺς, οὗτος λέγει καὶ τὰ ἀνήκοντα τῷ διακόνῳ, (πλὴν τοῦ «Εὐλόγησον Δέσποτα», ὅπερ ἐγκαταλιμπάνεται).

2. Ὄταν ᾖναι εἰς ἱερεὺς μετὰ διακόνου, ἐκίτερος λέγει τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ, καὶ τινα ἐναλλάξ.

3. Ὄταν ᾖναι δύο ἢ πλείονες ἱερεῖς, ἄνευ διακόνου, ὁ ἀνώτερον ὀφθικίον ἔχων ἱερεὺς, ἢ ἐν ἐλλείψει ὀφθικιάλων, ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας προεξάρχει, ὁ δὲ νεώτερος τὴν χειροτονίαν λέγει τὰ τοῦ διακόνου. (Πλὴν τοῦ «Εὐλόγησον Δέσποτα», ὅπερ παραλείπεται)¹.

1. Ἡ ἱεραρχικὴ τάξις ἐν τῇ σπέρῃ, ὁρίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν τῶν ὀφθικίων, ἂν ὑπάρχωσιν ὀφθικιάλοι ἱερεῖς, εἰ δὲ μὴ κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας.

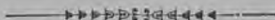
4. "Όταν ἦναι δύο ἢ πλείονες ἱερεῖς μετὰ διακόνου, ὁ εἷς ἱερεὺς προεξάρχει κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὁ δὲ διάκονος λέγει τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ.

5. "Όταν ὑπάρχη Ἄρχιερεὺς, (παρ' οὗ κατὰ τὰ θεοσεπισμένα, ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν ᾧ ὁ νεκρὸς, λαμβάνουσι τὴν κανονικὴν ἄδειαν (καιρὸν) οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ διάκονοι, πρὶν ἐνδυθῶσι τὰ ἱερὰ ἄμφια), οὗτος λέγει τὰ ἀνήκοντα τῷ ἱερεῖ καὶ αὐτῷ, πλὴν τοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν «Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων. . . .» ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὁ πρῶτος ἱερεὺς λέγει, «Δι' εὐχῶν τοῦ Ἁγίου Δεσπότη . . .».

6. "Όταν ὑπάρχωσι δύο Ἄρχιερεῖς, ὁ προεξάρχων λέγει τὰ τοῦ ἱερέως καὶ τὴν α' Συγχωρητικὴν εὐχὴν, ὁ δὲ ἕτερος τὴν β'.

7. "Όταν ὑπάρχωσι πλείονες Ἄρχιερεῖς, ὁ μὲν προεξάρχων λέγει τὰ τοῦ ἱερέως, πλὴν τοῦ «Δι' εὐχῶν . . .», καὶ τὴν α' Συγχωρητικὴν εὐχὴν, ὁ δεύτερος τῇ τάξει τὴν β', οἱ δὲ λοιποὶ καθ' ἱεραρχικὴν σειρὰν «Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις. . . .».

8. "Όταν ὑπάρχωσι δύο ἢ πλείονες διάκονοι, διανέμονται μετὰ αὐτῶν τὰ τοῦ διακόνου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Αἱ Ἀκολουθίαι.

Α'. ΣΥΝΗΘΗΣ ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ.

Ἐν ἣ συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ εἰς τὰ μεθέορτα τοῦ Πάσχα, καὶ ἡ εἰς νύπια.

α'). Ἐν τῷ οἴκῳ.

Ὁ ἱερός κληρὸς ἐνδύεται τὰ ἱερά ἄμφια. Εἶτα εἰς ἱερεὺς μετὰ τοῦ διακόνου, κρατοῦντες θυμιατὸν, εἰσέρχονται ὅπου κεῖται ὁ νεκρὸς καὶ ἀναγινώσκουσι

Τὸ Νεκρώσιμον Τριδάγιον.

Ὁ διάκονος· Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ ἱερεύς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Εἶτα

ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΘΕΟΡΤΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. *

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος. (Ἐκ τρίτου).

Ἀντὶ τοῦ τριδαγίου.

* **Σημείωσις.** Ὡς φανερὸν, διὰ τῶν γραμμῶν σχήματος

περικλείονται τὰ εἰς τὰ Μετέορτα τοῦ Πάσχα προστιθέμενα, Ἐν τῇ Συνήθει Νεκρωδίου Ἀκολουθία, ἅτινα πρὸς διάκρισιν, σημειοῦνται καὶ διὰ παχέων γραμμῶν.

Διὰ τῶν γραμμῶν σχήματος

περικλείονται τὰ εἰς Νύπια ἐν γένει προστιθέμενα, ἅτινα πρὸς διάκρισιν σημειοῦνται καὶ διὰ φιλῶν γραμμῶν.

Διὰ δὲ τῶν γραμμῶν σχήματος

περικλείονται τὰ ἀναγινωσκόμενα μὲν, ἢ ψαλλόμενα Ἐν τῇ Συνήθει Νεκρωδίου Ἀκολουθία. Παραλείπόμενα δὲ εἰς

Τὸ Τριδάγιον.

(Ὅπερ παραλείπεται Εἰς τὰ Μεθέορτα τοῦ Πάσχα).

Ὁ διάκονος· Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος ἰσχυρός,
Ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. (Ἐκ τρίτου).

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ, καὶ ἀγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν,
καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Παναγία Τριάς, ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἰλάσθητι
τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Δέσποτα, συγχώρησον
τὰς ἀνομίας ἡμῶν. Ἅγιε ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι τὰς
ἀσθενείας ἡμῶν, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. Κύ-
ριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον.

Δόξα πατρὶ, καὶ υἱῷ, καὶ ἀγίῳ Πνεύματι. Καὶ νῦν,
καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ
ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γεννηθήτω τὸ
θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν
ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον. καὶ
ἄφεσ ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀ-
φήμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς
ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ
πονηροῦ.

Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύνα-
μις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ

τὰ Μεθέορτα τοῦ Πάσχα· ἢ Εἰς Νύκτια· ἢ Ἐν τῇ
Διακαινησίμῳ Ἑβδομάδι καὶ Ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
Ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα.

Ὅσον ἐν σελ. 17. 18. Εἰς τὰ Μεθέορτα τοῦ Πάσχα.
Λέγεται μὲν τὸ Χριστὸς Ἀνάστη (Ἐκ τρίτου). Παραλείπεται
δὲ τὸ Τριδάγιον (Ἅγιος ὁ Θεός — Ὅτι σοῦ ἐστίν. . .).

ἀγίου Πνεύματος, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Ἐἶτα τὰ τροπάρια.

Ἦχος δ'.

Μετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένων, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου (ἢ τῆς δούλης) σου, Σῶτερ ἀνάπαυσον, φυλάττων αὐτὴν εἰς τὴν μακαρίαν ζωὴν τὴν παρὰ σοὶ φιλόανθρωπε.

Ὁ διάκονος· Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου Κύριε, ὅπου πάντες οἱ Ἅγιοί σου ἀναπαύονται, ἀνάπαυσον Κύριε, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου (ἢ τῆς δούλης) σου, ὅτι μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος.

Ὁ ἱερεὺς· Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ καταβάς εἰς ἄδην, καὶ τὰς ὁδύνας λύσας τῶν πεπεδημένων, αὐτὸς καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου (ἢ τῆς δούλης) σου Σῶτερ ἀνάπαυσον.

Ὁ διάκονος· Καὶ νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Ἡ μόνη ἀγνή, καὶ ἄχραντος Παρθένος, ἡ Θεὸν ἀσπόρως κυῖσασα, πρέσβευε ὑπὲρ τοῦ ἐλεηθῆναι τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου (ἢ τῆς δούλης) σου.

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγας ἐλεός σου, δεόμεθ' σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἦτε δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δούλης) τοῦ Θεοῦ . . . , καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ (ἢ αὐτῇ) πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (ἢ αὐ-
τῆς) ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπύονται. Τὰ ἔλεη τοῦ Θεοῦ,
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ ἄρεσιν τῶν αὐτοῦ (ἢ
αὐτῆς) ἀμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἁθανάτῳ Βασιλεῖ
καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ ἱερεὺς·

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ

Ὁ φυλάσσω τὰ νήπια, Κύριε, ἐν τῷ παρόντι βίω, ἐν δὲ τῷ
μέλλοντι, διὰ τὸ τῆς γνώμης ἁπλοῦν καὶ ἀνεύθυνον, τοὺς Ἀ-
βραμιαίους κόλπους ἀποπληρῶν καὶ φωτοειδέσι τόποις κατα-
σκηνῶν, ἐν οἷς ἀλλίζεται τῶν δικαίων τὰ πνεύματα, πρόσδε-
ξαι ἐν εἰρήνῃ καὶ τοῦ δούλου (ἢ τῆς δούλης) σου τὴν ψυ-
χὴν· αὐτὸς γὰρ εἶπας, τῶν τοιούτων εἶναι τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν.

Ἀντὶ τῆς εὐχῆς· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων . . . »¹

1. Συμφδὰ τῷ ΚΑΝΟΝΙ εἰς νήπια τελευτήσαντα, ἐν
ᾧ οὐδαμῶς ἀναφέρεται ἡ εὐχὴ «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων. . . »
(Εὐχολόγιον τὸ μέγα ἔκδοσις ἕκτη 1891 σελ. 476—482).

Πολὺ δὲ εὐλόγως καὶ προσηκόντως Διότι ὁμολογουμένως ἄ-
τοπόν ἐστιν, εὐχῆσθαι ὑπὲρ νηπίου καὶ λέγειν «. . . πᾶν ἁ-
μάρτημα τὸ παρ' αὐτοῦ πραχθὲν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ δια-
νοίᾳ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς συγχώρησον . . . ».
Ἐπερ δὲ καὶ ἐν προφανεῖ ἀντιθέσει εὐρίσκεται πρὸς τὴν εὐχὴν
«Ὁ φυλάσσω τὰ νήπια, Κύριε, ἐν τῷ παρόντι βίῳ, ἐν δὲ τῷ
μέλλοντι, διὰ τὸ τῆς γνώμης ἁπλοῦν καὶ ἀνεύθυνον,
τοὺς Ἀβραμιαίους κόλπους ἀποπληρῶν . . . ».

(Ἡ εὐχὴ ἡ παραλειπόμενη εἰς Νύπια).

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταπατήσας, τὸν δὲ διάβολον καταργήσας, καὶ ζῶν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος, αὐτὸς Κύριε, ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δούλης) σου. ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἐνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός· πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτοῦ (ἢ παρ' αὐτῆς) προχθέν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ διανοίᾳ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόκθρωπος Θεὸς, συγχώρητον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ. Σὺ γὰρ μόνος, Κύριε, ἐκτός ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ λόγος σου ἀλήθεια.

Εἶτα

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ, καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δούλης) σου , Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ διάκονος· Δόξα Πατρὶ, καὶ Υἱῷ, καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ ἱερεὺς· Τὴν ΑΠΟΛΥΣΙΝ.

Δόξαι σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν δόξαι σοι.

Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ὡς ἀθάνατος βασιλεὺς καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, τῆς πρεσβείας τῆς Παναχράντου ἁγίας αὐτοῦ Μητρὸς, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων Ἀποστόλων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, τῶν ἁγίων ἐνδόξων Προπαιτέρων, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου τετραήμερου φίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐξ ἡμῶν μεταστάντος δούλου (ἢ μεταστάσης δούλης) αὐτοῦ . . . ἐν σκηναῖς δικαίων τάξι, ἐν κόλποις Ἀβραάμ ἀναπαύσαι, καὶ μετὰ Ἁγίων καὶ δικαίων συναριθμησαί, ἡμᾶς δὲ ἐλεῆσαι ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός. Ἀμήν.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη ἐξιομακχάριστε καὶ ἀειμνηστε ἀδελφεῖ (ἢ ἀδελφῆ) ἡμῶν. Αἰωνία σου ἡ μνήμη. Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Εἶτα

Εἰς τὰ μεθεορτὰ τοῦ Πάσχα.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτω θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἡμῶν χαρισάμενος.

Ἐν τῷ Δι' εὐχῶν.

Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

β'. Ἐκφορὰ ἐκ τοῦ οἴκου.

Ἐκ τοῦ οἴκου μεταφέρεται ὁ νεκρὸς ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν¹ κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν.

Προπορευομένων τῶν Ἐξυπερυύγων, ἔπειτα ὁ ἱερός κληρὸς, ἐκάστου ἱερέως κατέχοντος τὴν ἀνήκουσαν αὐτῶ θέσιν, καθ' ἱεραρχικὴν τάξιν. Ἦτοι προπορευομένων τῶν μὴ ὀφφικιάλων, ἐπομένων δὲ τῶν ὀφφικιάλων, ἢ τῶν ἐχόντων πρεσβεῖα χειροτονίας μετὰ μὴ ὀφφικιάλων.

Οἱ ψάλλται ψάλλουσιν.

Εἰς τὰ Μεθεορτα τοῦ Πάσχα.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαριζάμενος.

Ἄντὶ τοῦ Ἁγίου ὁ Θεός.

1. Συνῶδ᾽ τῇ ὑπὲρ ἡμερ. 18 Νοεμβρίου 1897 ἐκκλησιαστικῆ Ἐγκυκλίῳ, ἐν ᾗ χαρακτηρίζεται τὸ ἐπιζόμενον εἰς τινὰ μέρη ὡς ἀλόγουμένως ἄτοπον καὶ περιττὸν ἔθιμον τῆς πρὸς ἀπλήν ἐπίδειξιν γινομένης ἀνὰ τὰς ὁδοὺς περιαγωγῆς τῶν κηδευμένων νεκρῶν καὶ διατάσσονται οἱ κληρικοὶ, ὅτι «ἠφείλουσι διὰ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ διευθύνεσθαι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν».

Ἡ δὲ ἐπανάληψις ἀπλῶς μόνον τῆς ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις . . . » κατὰ τὴν ἐκ τῆς οἰκίας ἐξόδον τοῦ νεκροῦ, ὡς καὶ κατὰ τὴν διέλευσιν ἐκ συγγενικῆς οἰκίας αὐτοῦ, ὅπερ εἰθισται εἰς τινὰ μέρη, ἀποκαλεῖται δὲ παραλόγως τρισάγιον, καταδικαστέα ἐστὶν, ὡς αὐθαίρετος, παράτυπος καὶ ἄθεσμος.

“Άγιος ὁ Θεός, “Άγιος ἰσχυρὸς, “Άγιος ἀθάνατος, ἔλεσον ἡμᾶς.

Ἡ δὲ εὐσεβὴς συνοδεία παρκαλουθεῖ ἐν σιγῇ, μετὰ ὀρθρευτικῆς εὐλχθείας καὶ χριστιανικῆς σεμνοπρεπείας καὶ εὐκοσμίας.

γ'. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Μετὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἕκαστος ἐκ τοῦ ἱεροῦ κλήρου κατὰ κληρὸν τὴν ἀνήκουσταν αὐτῶ θέσιν! Ἀποτιθεμένου δὲ τοῦ νεκροῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας, ἀρχετικὴ ἢ ἀκολουθία ὡς ἑξῆς:

Ὁ διάκονος· Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ ἱερεύς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Καὶ εὐθὺς ψάλλεται:

ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΘΕΟΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

Ὁ ἱερεύς· Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος.

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέστη

Εἶτα

1. Πολλοὶ Ἀρχιερεῖς ἀποφεύγουσι τὸ «Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα» ἐν τῇ νεκρωσίμῳ ἀκολουθίᾳ, ἀπ' εὐθείας ἀνερχόμενοι εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον. Ἐπίσης καὶ ἁτὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα) κατὰ τὴν ἀπόλυσιν. Ὅπερ πολὺ εὐλογον καὶ ἀσπαστόν.

Ὁ Ἀνωμος.

ΣΤΑΣΙΣ Α΄.

³Ήχος πλ. β΄.

Χορὸς α΄. Στίχ. 1. Ἀνωμοι ἐν ὁδοῖς Ἀλληλοῦιζ.
Εὐλογητός εἶ Κύριε, διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου.
Ἀλληλοῦιζ.

Χορὸς β΄. Στίχ. 2. Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχὴ μου, τοῦ
ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου, ἐν παντὶ καρῶ. Ἀλλη-
λοῦιζ.

Χορὸς α΄. Στίχ. 3. Ἐνόσταξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ
ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου. Ἀλληλοῦιζ.

Χορὸς β΄. Στίχ. 4. Κλίνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ
μυστήριά σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν. Ἀλληλοῦιζ.

Χορὸς α΄. Στίχ. 5. Ἀθυμία κατέσχε με ἀπὸ ἀ-
μαρτωλῶν, τῶν ἐγκαταλιπκόντων τὸν νόμον σου. Ἀλ-
ληλοῦιζ.

Χορὸς β΄. Στίχ. 6. Μέτοχος ἐγὼ εἶμι, πάντων τῶν
φοβουμένων σε, καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου.
Ἀλληλοῦιζ.

Χορὸς α΄. Δόξα Πατρὶ, καὶ Υἱῶ καὶ ἀγίῳ Πνεύ-
ματι, καὶ νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων
Ἀμήν. Ναί, Ἀλληλοῦιζ.

Ὁ διάκονος· Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέ-
γχα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κε-
κοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δούλης)
τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῶ (ἢ
αὐτῇ) πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον,

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τῆξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (ἢ αὐ-
τῆς) ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται. Τὰ ἔλεῖν τοῦ Θεοῦ
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ ἄφεςιν τῶν αὐτοῦ (ἢ
αὐτῆς) ἀμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ Βασιλεῖ
καὶ Θεῷ ἡμῶν κίτησώμεθα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ ἱερεὺς.

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ.

Ο φυλάσσων τὰ νήπια, Κύριε, ἐν τῷ παρόντι βίῳ, ἐν δὲ τῷ
μέλλοντι, διὰ τὸ τῆς γνώμης ἀπλοῦν καὶ ἀνεύθυνον, τοὺς Ἀ-
βραμιαίους κόλπους ἀποπληρῶν καὶ φωτοειδέσι τόποις κατα-
σκηνῶν, ἐν οἷς αὐλίζεται τῶν δικαίων τὰ πνεύματα, πρόσδε-
σαι ἐν εἰρήνῃ καὶ τοῦ δούλου (ἢ τῆς δούλης) σου . . . τὴν ψυ-
χὴν αὐτὸς γὰρ εἶπας, τῶν τοιούτων εἶναι τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν.

Ἐντὶ τῆς εὐχῆς: «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων . . .».

(Ἡ εὐχὴ ἡ περὶ τὴν ἐκκλησίαν εἰς Νήπια).

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων¹ καὶ πάσης σαρκὸς, ὁ
τὸν θάνατον καταπατήσας, τὸν δὲ διάβολον κα-
ταργήσας καὶ ζῶν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος·
αὐτὸς, Κύριε, ἀνάπαυσον καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ κε-
κοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δού-

1. Ἡ ἀνάγνωσις τῆς εὐχῆς «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων . . .»
ἐνταῦθα, ἢτοι μετὰ τὴν α' Στάσιν, ἐβλογωτέρῃ κρίνεται, διότι
εἰς τὸ τέλος ἀλλεπάλληλα ἔρχονται τὰ Ἀνεκγνώσματα. Ὁ Ἀπό-
στολος, τὸ εὐαγγέλιον, ἢ α' συγχωρητικὴ εὐχὴ, Ἀρχιερέως
ὑπάρχοντος καὶ ἡ Ἀπόλυσις.

λης) σου ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ
χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα
ὀδύνη, λύπη, καὶ στεναγμός. πᾶν ἁμάρτημα
τὸ παρ' αὐτοῦ (ἢ παρ' αὐτῆς)πραχθὲν ἐν λό-
γῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ διανοίᾳ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρω-
πος Θεὸς συγχώρησον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος.
ὅς ζήσεται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐχ ἁμαρτίσει. Σὺ
γὰρ μόνος, Κύριε, ἐκτὸς ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἢ
δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ
λόγος σου ἀλήθεια.

Εἶτα

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθώμεν.

Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ
ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς
κεκοιμημένης δούλης) σου Χριστὲ ὁ Θεὸς
ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ
ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ
καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΣΤΑΣΙΣ Β΄.

Ἦχος πλ. α΄.

Χορὸς 6΄. Στίχ. 1. Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με
καὶ ἐπλασάν με, συνέτισόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐν-
τολάς σου. Ἐλέησόν με Κύριε.

Χορὸς α΄. Στίχ. 2. Ὅτι ἐγεννήθην ὡς ἀσὸς ἐν
πάχυνι, τὰ δικλιώματά σου οὐκ ἐπέλαθόμην. Ἐλέησόν
με Κύριε.

Χορός 6'. Στίχ. 3. Σός εἰμί ἐγώ, σῶσόν με, ὅτι
τὰ δικκιώματά σου ἐξεζήτησα. Ἐλέησόν με Κύριε.

Χορός α'. Στίχ. 4. Ἀπό τῶν κριμάτων σου οὐκ
ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με. Ἐλέησόν με Κύριε.

Χορός 6'. Στίχ. 5. Ἐκλινε τὴν καρδίαν μου, τοῦ
ποιῆσαι τὰ δικκιώματά σου εἰς τὸν αἰῶνα δι' ἀντάμει-
ψιν. Ἐλέησόν με Κύριε.

Χορός α'. Στίχ. 6. Κκιρός τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυ-
ρίῳ, διασκέδασαν τὸν νόμον σου. Ἐλέησόν με Κύριε.

Χορός 6'. Δόξα Πατρὶ, κκι Υἱῷ κκι ἀγίῳ Πνεύμα-
τι, κκι νῦν κκι ἀεὶ, κκι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.
Ἀμήν. Ἐλέητόν με Κύριε, Κύριε.

Ὁ διάκονος¹. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ ἱερεὺς². Ὅτι σὺ εἶ ἡ Ἀνάστασις, ἡ ζωὴ κκι ἡ
ἀνάγκυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἡ τῆς κεκοιμη-
μένης δούλης) σου, . . . Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, κκι
σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ,
κκι τῷ πκκκγιῳ, κκι ἀγκθῷ κκι ζωοποιῷ σου Πνεύματι,
νῦν κκι ἀεὶ κκι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

ΣΤΑΣΙΣ Γ'.

¹Ήχος πλ. δ'.

Χορός α'. Στίχ. 1. Κκι ἐλέητόν με Ἀλληλούϊα.
Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ, κκι ἐλέησόν με, κκτὰ τὸ κριμα
τῶν ἀγκπώντων τὸ ὄνομά σου. Ἀλληλούϊα.

1. Ἐν ὧσι δύο ἡ πλείονες ἱερεῖς. Ἄλλως, μετὰ τὸ Ἐλέη-
σόν με Κύριε, Κύριε, ἀμέσως ἄρχεται ἡ Γ'. Στάσις.

Χορὸς 6'. Στίχ. 2. Νεώτερος ἐγὼ εἶμι, καὶ ἐξου-
δενωμένος, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελθόμην. Ἄλ-
ληλούϊα.

Χορὸς α'. Στίχ. 3. Τῆς φωνῆς μου ἄκουσον, Κύ-
ριε, κατὰ τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ κῆρυκα σου ζῆσόν με.
Ἄλληλούϊα.

Χορὸς 6'. Στίχ. 4. Ἄρχοντες κατεδιώξαν με δω-
ρεάν, καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου.
Ἄλληλούϊα.

Χορὸς α'. Στίχ. 5. Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰ-
νέσει σε, καὶ τὰ κῆρυκτά σου βοηθήσει μοι. Ἐπληνήθην
ὡς πρόβατον ἀπολωλός, ζήτησον τὸν δούλον (ἢ τὴν
δούλην) σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελθόμην.

Ὁ διάκονος! Τοῦ Κυρίου δεηθώμεν.

Ὁ ἱερεὺς. "Ὅτι σὺ εἶ ἡ Ἀνάστας, ἡ ζωὴ καὶ ἡ
ἀνάγκυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμη-
μένης δούλης) σου, . . . Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ
τοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀρχαίῳ σου Πατρὶ
καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύμα-
τι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.
Καὶ εὐθὺς ψάλλονται.

Τὰ Νεκρώσιμα Εὐλογητάρια.

Ἦχος πλ α'.

Χορὸς 6'. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, διδάξόν με τὰ
δικαιώματά σου.

Τῶν Ἁγίων ὁ χορὸς, εὔρε πηγὴν τῆς ζωῆς, καὶ θύ-
ρην Παρθένου· εὔρω καὶ γὰρ, τὴν ὁδὸν διὰ τῆς μετα-

1. Ἐὰν ὡσεὶ τρεῖς ἢ πλείους ἱερεῖς. Ἄλλως, μετὰ τὸ οὐκ
ἐπελθόμην, ἀμέσως ἄρχονται τὰ Νεκρώσιμα Εὐλογητάρια.

νοίας· τὸ ἀπολωλὸς πρόβητον ἐγὼ εἰμι· ἀνγκάλεσά
με Σωτῆρ καὶ σωσον με!

Χορὸς α΄. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, δίδασόν με τὰ δι-
καιώματά σου.

Ὁ πλῆμῆρ ἐκ μὴ ὄντων πλάτας με, καὶ εἰκότι σου
θείᾳ τιμῆσας, παρεβάσει ἐντολῆς δὲ πάλιν με, ἐπιστρέ-
ψας εἰς γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθην, εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν ἐπα-
νάγαγε, τὸ ἀρχαῖον κάλλος ἀνεμοσφύρασθη.

Χορὸς β΄. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, δίδασόν με τὰ δι-
καιώματά σου.

Εἰκὼν εἰμι, τῆς ἀρρήτου δόξης σου, εἰ καὶ στίγμα-
τα φέρω πταισμάτων· οἰκτεῖρήσον, τὸ σὸν πλάσμα Δέ-
σποτα, καὶ καθάρισον σὴ εὐσπλαγγίᾳ, καὶ τὴν ποθει-
νὴν πατρίδα παύσασθαι μοι, Παρθενίτου πάλιν ποιῶν
πολίτην με.

Χορὸς α΄. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, δίδασόν με τὰ
δικαιώματά σου.

Ἀνάγκυτον ὁ Θεὸς τὸν δούλον (ἢ τὴν δούλην) σου
καὶ κατὰξον αὐτόν (ἢ αὐτήν) ἐν Παρθενίτῳ, ὅπου
χοροὶ τῶν Ἁγίων, Κύριε, καὶ οἱ δίκαιοι ἐκλάμπουσιν
ὡς φωστῆρες· τὸν κεκοιμημένον δούλον (ἢ τὴν κεκοι-
μημένην δούλην) σου ἀνάγκυσον, παρὰ ὧν αὐτοῦ (ἢ
αὐτῆς) πάντα τὰ ἐγκλήματα.

1. Ἐὰν ᾧσι πλείονες τῶν τριῶν ἱερεῖς, εἰς τὸ τέλος ἑκάστου
τροπαρίου.

Ὁ διακονοῦς ἐκφωνεῖ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Οἱ δὲ ἱερεῖς καθ' ἱεραρχικὴν σειρὰν ἕκαστος ἐκ τῶν μὴ ἐκ-
φωνησάντων· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις κτλ. Ἦτοι αἱ ἐκφωνή-
σεις γίνονται κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἱερέων.

Χορὸς β'. Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Τὸ τρίκλιπές τῆς μιᾶς Θεότητος, εὐσεβῶς ὑμνήσω-
μεν βοῶντες· Ἅγιος εἶ, ὁ Πατὴρ ὁ ἀναρχος, ὁ συν-
αρχος Υἱὸς καὶ θεῖον Πνεῦμα. Φώτισον ἡμᾶς πιστεῖ
σοι λατρεύοντάς, καὶ τοῦ αἰωνίου πυρὸς ἐξάρπασον.

Χορὸς α'. Καὶ νῦν καὶ ζεῖ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων. Ἀμήν.

Χαίρε σεμνή, ἡ Θεὸν σαρκὶ τεκοῦσα εἰς πάντων σω-
τηρίαν, δι' ἧς γένος τῶν ἀνθρώπων εὗρατο τὴν σωτη-
ρίαν. Διὰ σοῦ εὑροίμεν Παράδεισον, Θεοτόκε ἁγνή εὐ-
λογημένη.

χορὸς β'. Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα.
Δόξα σοι ὁ Θεός.

Χορὸς α'. Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα.
Δόξα σοι ὁ Θεός.

Χορὸς β'. Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα.
Δόξα σοι ὁ Θεός, καὶ ἀνάγκυσον τὸν δούλον (ἢ τὴν
δούλην) σου.

Εἶτα τὰ

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ.

Τὰ Νεκρώσιμα Ἰδιόμελα

Ἐγκαταλιμπάνονται.

(Τὰ παραλειπόμενα εἰς Νύπια)

Νεκρώδιμα Ἰδιόμελα.

Ἦχος α'.

Χορὸς α'. Ποία τοῦ βίου τρυφὴ διαμένει λύπης ἀμέτοχος; ποία δόξα ἔσθηκεν ἐπὶ γῆς ἀμετάθετος; Πάντα σκιας ἀσθενέστερα, πάντα ὀνείρων ἀπατηλότερα· μία ροπὴ, καὶ ταῦτα πάντα θάνατος διαδέχεται· ἀλλ' ἐν τῷ φωτὶ, Χριστέ τοῦ προσώπου σου, καὶ τῷ γλυκασμῷ τῆς σῆς ὠραιότητος, ὃν (ἢ ἦν) ἐξελέξω ἀνάπαυσον ὡς φιλόανθρωπος.

Ἦχος β'.

Χορὸς β'. Ὡς ἄνθος μαραίνεται, καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται καὶ διαλύεται πᾶς ἄνθρωπος· πάλιν δὲ ἡχώσης τῆς σάλπιγγος, νεκροὶ ὡς ἐν συσεισμῷ, πάντες ἀναστήσονται, πρὸς τὴν σὴν ὑπάντησιν, Χριστέ ὁ Θεὸς· τότε Δέσποτα, ὃν (ἢ ἦν) μετέστησας ἐξ ἡμῶν, ἐν ταῖς τῶν Ἁγίων σου κατάταξον σκηναις, τὸ πνεῦμα τοῦ σοῦ δούλου, Χριστέ.

Ἦχος γ'.

Χορὸς α'. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ' ὑπάρχει μετὰ θάνατον· οὐ παραμένει ὁ πλοῦτος, οὐ συνοδεύει ἡ δόξα· ἐπελθὼν γὰρ ὁ θάνατος ταῦτα πάντα ἐξηφάνισται· διὸ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ βοήσωμεν, **τὸν μεταστάνα** (ἢ **τὴν μεταστάσαν**) ἐξ ἡμῶν ἀνάπαυσον, ἔνθα πάντων ἐστὶν εὐφραινομένων ἡ κατοικία.

Ἦχος δ'.

Χορὸς β'. Ὅντως φοβερώτατον, τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον, πῶς ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος, βιαίως χωρίζεται ἐκ τῆς ἁρμονίας, καὶ τῆς συμφυΐας ὁ φυσικώτατος δεσμὸς, θεῖω βουλήματι ἀποτέμνεται. διὸ σὲ ἱεκετεύομεν, **τὸν μεταστάντα** (ἢ **τὴν μεταστᾶσαν**) ἀνάπαυσον, ἐν σκηναῖς τῶν δικαίων σου, ζωοδότα φιλάνθρωπε.

Ἦχος πλ. α'.

Χορὸς α'. Ἐμνήσθην τοῦ προφήτου βοῶντος, ἐγὼ εἶμι γῆ καὶ σποδὸς· καὶ πάλιν κατενόησα ἐν τοῖς μνήμασι, καὶ εἶδον τὰ ὀστέα τὰ γεγυμνωμένα καὶ εἶπον· ἄρα τίς ἐστι βασιλεὺς, ἢ στρατιώτης; ἢ πλούσιος, ἢ πέννης; ἢ δίκαιος, ἢ ἁμαρτωλός; Ἄλλὰ ἀνάπαυσον, Κύριε, μετὰ δικαίων **τὸν δοῦλόν** (ἢ **τὴν δούλην**) σου ὡς φιλάνθρωπος.

Ἦχος πλ. β'.

Χορὸς β'. Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις, τὸ πλαστοουργόν σου γέγονε πρόσταγμα· βουληθεὶς γὰρ ἐξ ἀοράτου τε καὶ ὀρατῆς με ζῶον συμπῆξαι φύσεως· γῆθέν μου τὸ σῶμα διέπλασας, δέδωκας δέ μοι ψυχὴν, τῇ θείᾳ σου κνὴ ζωοποιῶ ἐμπνεύσει· δι' ὃ Χριστὲ τὸν δοῦλον (ἢ **τὴν δούλην**) σου ἐν χώρᾳ ζώντων, ἐν σκηναῖς δικαίων κατάταξον.

Ἦχος βρυός,

Χορός α'. Ἀνάπαυσον Σωτὴρ ἡμῶν ζωοδότα, ὃν μετέστησας ἀδελφῶν (ἢ ἢν μετέστησας ἀδελφῆν), ἡμῶν ἐκ τῶν προσκαιρῶν κράζοντα (ἢ κράζουσαν), δόξα σοι.

Ἦχος πλ. δ'.

Χορός β'. Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐννοήσω τὸν θάνατον· καὶ ἴδω ἐν τοῖς τάφοις κειμένην τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ, πλασθεῖσαν ἡμῖν ὠραιότητα, ἄμορφον, ἄδοξον, μὴ ἔχουσαν εἶδος. ὦ τοῦ θαύματος! τί τὸ περὶ ἡμᾶς τοῦτο γέγονε μυστήριον; πῶς παρεδόθημεν τῇ φθορᾷ, καὶ συνεζεύχθημεν τῷ θανάτῳ; ὄντως Θεοῦ προστάξει, ὡς γέγραπται, τοῦ παρέχοντος τῷ μεταστάντι (ἢ τῇ μεταστάσει) τὴν ἀνάπαυσιν.

Χορός α'. Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος, εἰ μὴ γὰρ ἐν μνήματι κατετέθης, οὐκ ἂν ὁ παράδεισος ἠνέωκτο· δι' ὃ τὸν μεταστάντα (ἢ τὴν μεταστᾶσαν) ἀνάπαυσον, ὡς φιλόανθρωπος.

Χορός β'. Καὶ νῦν καὶ δεῖ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἄγνη Παρθένε, τοῦ Λόγου Πύλη, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μήτηρ, ἰκέτευε, ἐλεηθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (ἢ αὐτῆς).

Ὁ Ἀπόστολος

Ὁ ἀναγνώστης.

Προκείμενον. Ἦχος τρίτος.

Μακαρία ἡ ὁδός, ἧ πορεύῃ σήμερον, ὅτι ἠτοιμάσθη σοι τόπος ἀναπαύσεως.

Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράξομαι, ὁ Θεός μου.

Εἶτα

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ

Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ὁ Διάκονος. Πρόσχωμεν.

Ὁ Ἀναγνώστης.

Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ, οὐ φρονεῖ. Ὁ ἐσθίων Κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῆ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκωμεν. Ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν τοῦ Κυρίου ἐσμέν. Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Πρώτης ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ὁ Διάκονος. Πρόσχωμεν.

Ὁ ἀναγνώστης.

Ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῶν κοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρούσῃαν τοῦ Κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας· ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ Ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον· ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις, εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα.

Χορὸς α'. Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα.

Χορὸς β'. Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα.

Χορὸς α'. Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα.

Τὸ Εὐαγγέλιον

Ὁ Διάκονος. Σοφία, Ὁρθοί, ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Ὁ Ἱερεὺς. Εἰρήνη πᾶσι.

Εἶτα

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ

Ὁ Ἱερεύς.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Ἀγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ὁ Διάκονος. Πρόσχωμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ προσέφεραν τῷ Ἰησοῦ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἄπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ Μαθηταί, ἐπετίμησαν αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἐάν μὴ δέξητε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παῖδιον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί αὐτοῦ· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ εἶπε, τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις, δυνατὰ ἐστί παρὰ τῷ Θεῷ.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Ἀγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ὁ Διάκονος. Πρόσχωμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους. Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ ἀκούσαν-

τες ζήσονται. Ὡσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἔχει ζῶν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ Υἱῷ ζῶν ἐχειν ἐν ἑαυτῷ. Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ κρίσιν ποιῆν, ὅτι Υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. Μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν ἧ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιῆν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός.

Χορός α'. Δόξα σοι Κύριε. Δόξα σοι.

Ὁ Διάκονος. Δόξα πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἀγίῳ πνεύματι. Καὶ νῦν καὶ αἰ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ ἱερεὺς· Τὴν **ΑΠΟΛΥΣΙΝ**¹.

1. Ὡς προδιετυπώθη (σελ. 20. 21. 26, 27.) Μετὰ τὴν εὐχὴν, α' Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων. . . » ἢ μετὰ τὴν ἀντ' αὐτῆς λεγομένην εὐχὴν τῶν Νηπίων, α' Ὁ φυλάσσω τὰ Νήπια, Κύριε. . . . » Ἐκφωνεῖται ὑπὸ τοῦ ἱερέως α' Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις. . . . » Ὁπερ ἐπαναλαμβάνεται, ἐὰν συμμετέχωσιν εἰς τὴν κηδεῖαν καὶ ἄλλοι ἱερεῖς, ὑφ' ἐκάστου τούτων, μετὰ τὴν Β', καὶ Γ'. Στάσιν, καὶ εἰς τὸ τέλος τροπαρίου τῶν Νεκρωσίμων Εὐλογηταρίων, ἢ τοῦ Ἑλληλοῦτα' προσφωνοῦντος τοῦ διακόνου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. (Ἴδε σελ. 28. 29. 30.)

Ἐπειδὴ δὲ τὰ τροπάρια τῶν Νεκρωσίμων Εὐλογηταρίων εἰσὶν ἕξ, τὸ δὲ Ἑλληλοῦτα λέγεται τρίς, ἀνὰ τρίς. Ἐὰν συμμετέχωσιν εἰς τὴν κηδεῖαν ἱερεῖς περισσότεροι τῶν δώδεκα (12),

Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν,
δόξα σοι.

Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων τὴν ἐξουσίαν ἔχων,
ὡς ἀθάνατος βασιλεὺς, καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν,
Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις
τῆς παναχράντου ἀγίας αὐτοῦ μητρὸς, τῶν
ἀγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων,
τῶν ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, τῶν
ἀγίων ἐνδόξων Προπατόρων, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ
καὶ Ἰακώβ, τοῦ ἀγίου καὶ δικαίου τετραμημέρου
ψίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου καὶ πάντων τῶν
Ἀγίων καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐξ ἡμῶν μεταστάν-
τος δούλου (ἢ τῆς ἐξ ἡμῶν μεταστάσεως δού-
λης) αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων τάξει,
ἐν κόλποις Ἀβραάμ ἀναπαύσαι, καὶ μετὰ ἀγίων
καὶ δικαίων συναριθμηῆσαι, καὶ ἡμᾶς ἐλεῆσαι, ὡς
ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, καὶ ἐλεήμων Θεός.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε καὶ αἰεί-
μνηστε ἀδελφεῖ (ἢ ἀδελφῆ) ἡμῶν. Αἰωνία σου
ἡ μνήμη, Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Εἶτα

Ἄρχεται ὁ ἀσπασμὸς καὶ ψόλλεται.

ἐνταῦθα, πρὸ τῆς Ἀπολύσεως, οἱ μὴ ἐκφωνήσαντες ἱερεῖς ἐκ-
φωνοῦσι καθ' ἱεραρχικὴν σειρὰν ἕκαστος, «Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνά-
στασις. . . . » τοῦ Διακόνου προεκφωνοῦντος ἐν ἑκάστη ἐκ-
φωνήσει τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν,

Ὅθεν ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅσοι ἱερεῖς ὑπάρχουσι, τόσαι καὶ
ἐκφωνήσεις γίνονται.

ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΘΕΟΡΤΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν
τῇ πανηγύρει. Καὶ ἀλλήλους περιπτυσώ-
μεθα. Εἴπωμεν ἀδελφοὶ καὶ τοῖς μισοῦσιν
ἡμᾶς. Συγχωρήσωμεν πάντα τῇ ἀναστά-
σει. Καὶ οὕτω βοήσωμεν. Χριστὸς ἀνέστη
ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ
τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος.

Ὁ ἱερεὺς. Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν,
θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς
μνήμασι, ζῶν χαρισάμενος.

Ἀντὶ τοῦ «Δι' εὐχῶν. . . ».

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ

(Ἐν τῇ Συνήθει Νεκρωδίῳ Ἀκολουθίᾳ).

Μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν ἄρχεται ὁ ἀσπασμὸς καὶ ψάλλον-
ται τὰ ἐξῆς τροπάρικα.

Ἦχος πλ. δ'. ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος.

ὦ τίς μὴ θρηνήσει, τέκνον μου, τὴν ἐκ τοῦ βίου ἡμῖν, πεν-
θρᾶν σου μετὰστασιν; ὅτι βρέφος ἄωρον, ἐκ μητρικῶν ἀγκαλιῶν
νῦν, ὡσπερ στρουθίον τάχος ἐπέτασας, καὶ πρὸς τὸν κτίστην
πάντων κατέφυγες; ὦ τέκνον τίς ποτε, μὴ θρηνήσει βλέπων
σου τὸ ἐμφανές, πρόσωπον εὐμάραντον, τὸ πρὶν ὡς ῥόδον
τερπνόν;

ὦ τίς μὴ στενάξει τέκνον μου, καὶ μὴ βοήσει κλαυθμῷ, τὴν πολλὴν σου εὐπρέπειαν, καὶ τὴν ὡραιότητα, τῆς ἀγνῆς πολιτείας σου; ὡσπερ γὰρ ναὺς τις, ἶχνος οὐκ ἔχουσα, οὕτως ὑπέδυσ ἔξ ὀφθαλμῶν μου ταχύ. Δεῦτε οἱ φίλοι μου, συγγενεῖς καὶ γείτονες, ἅμα ἐμοί, τοῦτο ἀσπασώμεθα, τάψω ἐκπέποντες.

Ἐντὶ τοῦ «Δεῦτε τελευταῖον. . . ».

(Τὸ τροπάριον τὸ παραλειπόμενον **Εἰς τὰ Μεθέορτα**
τοῦ Πάσχα).

(Ἐπίσης καὶ **Εἰς Νύπια**).

Ἦχος β'.

Χορὸς β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν, δώμεν ἀδελφοὶ τῷ θανόντι (ἢ τῇ θανούσῃ), εὐχαριστοῦντες Θεῷ οὗτος (ἢ αὐτῇ) γὰρ ἐξέλιπε τῆς συγγενείας αὐτοῦ (ἢ αὐτῆς) καὶ πρὸς τάψον ἐπείγεται, οὐκ ἔτι φροντίζων (ἢ φροντίζουσα) τὰ τῆς ματαιότητος καὶ πολυμύχθου σαρκός· οὐ (ἢ ἥς) νῦν συγγενεῖς τε καὶ φίλοι, ἄρτι χωριζόμεθα ὄνπερ (ἢ ἦνπερ) ἀναπαῦσαι Κύριος εὐξώμεθα.

Ὁ ἱερεὺς. Δι' εὐχῶν τῶν ἀγίων Πατέρων ἡμῶν Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.
Ἄμην.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

*Ἐν ὑπάρχει Ἄρχιερεὺς.

Ἐναγινώσκει πρὸ τῆς ἀπολύσεως τὴν α' συγχορηγικὴν εὐχὴν.

Εἰς ΝΗΠΙΑ, οὐχί. Οὐδὲν δὲ λέγει ἐνταῦθα. Διότι ἡ εὐχή τῶν νηπίων, ἀναγινώσκεται μετὰ τὴν Α' Στάσιν τοῦ Ἄμώμου, ὡς προδιετυπώθη (σελ. 26).

Πρώτη συγχωρητικὴ εὐχή.

Ὁ Διάκονος. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἀρχιερεὺς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σῇ ἀρρήτῳ σοφίᾳ δημιουργήσας τὸν ἄνθρωπον ἐκ τοῦ χοῦ, καὶ τοῦτον ἀναμορφώσας εἰς εἶδος καὶ κάλλος, καὶ ἐξωραΐσας ὡς τίμιον καὶ οὐράνιον κτῆμα, εἰς δοξολογίαν καὶ εὐπρέπειαν τῆς σῆς δόξης καὶ βασιλείας, διὰ τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τοῦτον παραγαγεῖν τὴν ἐντολὴν δὲ παραβάνα τοῦ σου προστάγματος καὶ μεταλαβόντα τῆς εἰκόνης καὶ μὴ φυλάξαντα· καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ τὸ κακὸν ἀθάνατον γένηται, φιλανθρώπως κελεύσας τὴν κρᾶσιν καὶ μίξιν ταύτην, καὶ τὸν ἄρρητόν σου τοῦτον δεσμὸν, ὡς Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, τῷ θείῳ βουλήματι ἀποτέμνεσθαι καὶ διαλύεσθαι. Ὡστε τὴν μὲν ψυχὴν ἐκεῖσε χωρεῖν, ἔνθα καὶ τὸ εἶναι προσελάβετο, μέχρι τῆς κοινῆς ἀναστάσεως. τὸ δὲ σῶμα εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη ἀναλύεσθαι. Διὰ τοῦτο δεόμεθα σοῦ τοῦ ἀνάρχου Πατρὸς καὶ τοῦ Μονογενοῦς σου Υἱοῦ, καὶ τοῦ Παναγίου, καὶ ὁμοουσίου, καὶ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος, ἵνα μὴ παρίδῃς τὸ σὸν πλάσμα κα-

ταποθῆναι τῇ ἀπωλείᾳ· ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα δια-
λυθῆναι εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, τὴν δὲ ψυχὴν
καταταγῆναι ἐν τῷ χορῷ τῶν δικαίων. Ναὶ, Κύ-
ριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, νικησάτω σου τὸ ἄμετρον
ἔλεος, καὶ ἡ φιλανθρωπία ἡ ἀνείκαστος· καὶ εἴτε
ὑπὸ κατάραν, πατρός, ἢ μητρός, εἴτε τῷ ἰδίῳ ἀνα-
θήματι ὑπέπεσεν ὁ δούλος σου οὗτος (**ἢ ἡ δού-
λη σου αὐτῆ**), εἴτε τινὰ τῶν Ἰερωμένων παρε-
πύκρανε καὶ παρ' αὐτοῦ δεσμὸν ἄλυτον ἐδέξατο,
εἴτε ὑπὸ Ἀρχιερέως βαρυτάτῳ ἀφορισμῷ περιέ-
πεσε καὶ ἀμελείᾳ καὶ ραθυμίᾳ χρυσάμενος (**ἢ
χρυσάμενῃ**) οὐκ ἔτυχε συγχωρήσεως, συγχώ-
ρησον αὐτῷ (**ἢ αὐτῇ**) δι' ἑμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ
καὶ ἀναξίου δούλου σου· καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ
(**ἢ αὐτῆς**) εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη διάλυσσον, τὴν
δὲ ψυχὴν αὐτοῦ (**ἢ αὐτῆς**) ἐν σκηναῖς ἀγίων
κατάταξον. Ναὶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῖς
ἀγίοις σου Μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις τὴν ἐξου-
σίαν δούς ταύτην, ὥστε τῶν ἁμαρτημάτων διδόν-
ναι τὴν ἄφεσιν καὶ εἰπών· Ὅσα ἂν δῆσητε, καὶ
λύσητε, ἵνα ὧσι δεδεμένα, καὶ λελυμένα· δι' αὐ-
τῶν δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς, εἰ καὶ ἀναξίους, ὡσαύτως
τὴν τηλικαύτην δωρεὰν φιλανθρώπως διαβιδά-
σας, λύσον τὸν κοιμηθέντα δούλον (**ἢ τὴν
κοιμηθεῖσαν δούλην**) σου τοῦ ψυχικοῦ καὶ
σωματικοῦ ἁμαρτήματος, καὶ ἔστω συγκεχωρη-
μένος (**ἢ συγκεχωρημένῃ**), καὶ ἐν τῷ νῦν
αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· πρεσβείαις τῆς πα-
ναχράντου καὶ ἀειπαρθένου σου Μητρός, καὶ
πάντων σου τῶν Ἀγίων. Ἀμήν.

Δευτέρα Συγχωρητικὴ εὐχή¹.

Ὁ Διάκονος. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ 6' Ἀρχιερεύς.

Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς κλείς τῆς τῶν οὐρανῶν Βασιλείας, καὶ τῆ σῆ χάριτι τὴν τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν τὰς τῶν ἀνθρώπων ἁμαρτίας μετὰ τὴν ἁγίαν σου ἐκ νεκρῶν τριήμερον Ἐξανάστασιν, τοῖς σοῖς ἁγίοις Μαθηταῖς, καὶ ἱεροῖς Ἀποστόλοις δωρησάμενος ἐξουσίαν, ὥστε δεδεμένα εἶναι καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅσα δι' αὐτῶν ἐν γῆ δέδενται, καὶ λελυμένα ὡσαύτως ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅσα δι' αὐτῶν ἐν γῆ λέλυνται· διαδόχους δὲ ἡμᾶς τοὺς εὐτελεῖς καὶ ἀναξίους δούλους σου, τῆς αὐτῆς ταύτης παρὰ σοῦ ὑπεραγίας δωρεᾶς τε καὶ χάριτος, τῆ ἀφάτω σου φιλανθρωπία καταξιώσας γενέσθαι, ὥστε καὶ ἡμᾶς οὕτω δεσμεῖν τε καὶ λύειν τὰ ἐν τῷ λαῷ σου συμβαίοντα. Αὐτὸς, πανάγαθε Βασιλεῦ, δι' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου, συγχώρησον τῷ δούλῳ (ἢ τῇ δούλῃ) σου, εἴτε ἐν τῷ παρόντι βίῳ ὡς ἄνθρωπος ἐπλημιμέλνσε, καὶ ἄφες αὐτῷ (ἢ αὐτῇ),

1. Ἡ εὐχή αὕτη λέγεται, ὅταν ὑπάρχωσι δύο ἢ πλείονες Ἀρχιερεῖς.

Ἀναγινώσκεται δὲ ὑπὸ τοῦ 6' Ἀρχιερέως, ὡς προελέχθη (σελ. 16). Ἐπίσης ἀναγινώσκεται ὑπὸ Ἀρχιερέως ἐν τρισαγίῳ ἐπὶ τοῦ τάφου.

ἴσα ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ κατὰ διάνοιαν ἡμάρτε, λύσας αὐτῶ (ἢ αὐτῆ) καὶ τὸν ἐπικείμενον καθ' οἰονδίποτε τρόπον δεσμὸν, ὃν αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, (ἢ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν) ἐκ συναρπαγῆς ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἔδρασε, εἴτε ὑπὸ Ἀρχιερέως, εἴτε παρ' ἄλλου τινὸς, φθόνῳ καὶ συνεργίᾳ τοῦ πονηροῦ, τοιοῦτο ὑπέστη ὀλίσθημα, εὐδόκησον ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ πολυέλεος, τὴν μὲν ψυχὴν αὐτοῦ (ἢ αὐτῆς) μετὰ τῶν ἁγίων ταχθῆναι τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων, τὸ δὲ σῶμα τῆ παρὰ σοῦ δημιουργηθεῖση φύσει δοθῆναι. Ὅτι εὐλογητὸς καὶ δεδοξασμένος ὑπάρχεις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

δ'. Ἐκφορὰ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας.

Μεταφερομένου τοῦ νεκροῦ εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ψάλλεται.

ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΘΕΟΡΤΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν τῆ πανηγύρει, καὶ ἀλλήλους περιπτυσώμεθα. Εἶπωμεν ἀδελφοί, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς, συγχωρήσωμεν πάντα τῆ Ἀναστάσει, καὶ οὕτω βοήσωμεν· Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος.

Ἀντὶ τοῦ «Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι. . . ».

Ἦχος πλ. δ'.

Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐννοήσω τὸν θάνατον, καὶ ἴδω ἐν τοῖς τάφοις κειμένην τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ, πλασθεῖσαν ἡμῖν ὠραιότητα, ἄμορφον, ἄδοξον, μὴ ἔχουσαν εἶδος. ὦ τοῦ θαύματος!, τί τὸ περὶ ἡμᾶς τοῦτο γέγονε μυστήριον; πῶς παρεδόθημεν τῇ φθορᾷ καὶ συνεζεύχθημεν τῷ θανάτῳ; ὄντως Θεοῦ προστάξει, ὡς γέγραπται, τοῦ παρέχοντος τῷ μεταστάντι (ἢ τῇ μεταστάσει) τὴν ἀνάπαυσιν.

ε'. Ἐν τῷ τάφῳ.

Ἀναγινώσκεται τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον, ὡς ἐν τῷ οἴκῳ (σελ. 17—22). Μετὰ δὲ τὴν κατάθεσιν τοῦ νεκροῦ εἰς τὸν τάφον, ὁ ἱερεὺς ἄρας χοῦν διὰ τοῦ πτύου, ρίπτει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ σταυροειδῶς λέγων.

«Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ».

Β'. ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ.

Ἐν τῇ Διακκινήσιμῳ ἐβδουμάδῃ καὶ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα.

Ἐν ἡ συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις εἰς Νῆπια.

α'. Ἐν τῷ οἴκῳ.

Μετὰ τὴν εἰθισμένην προετοιμασίαν τοῦ ἱεροῦ κλήρου (σελ. 17).

Ὁ διάκονος. Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ ἱερεύς. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος.

Ὁ διάκονος. Χριστὸς ἀνέστη. . . .

Ὁ ἱερεύς. Χριστὸς ἀνέστη. . . .

Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου καθὼς προεῖπεν, ἔδωκεν ἡμῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μέγα ἔλεος.

Ὁ διάκονος. Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δούλης) τοῦ Θεοῦ , καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ (ἢ αὐτῇ) πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (ἢ αὐτῆς), ἐνθα οἱ Δίκαιοι ἀναπαύονται. Τὰ ἔλεν τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ ἄφεςιν τῶν αὐτοῦ (ἢ αὐτῆς) ἁμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ Βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ ἱερεὺς.

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ.

Ὁ φυλάσσων τὰ νήπια, Κύριε, ἐν τῷ παρόντι βίῳ, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι, διὰ τὸ τῆς γνώμης ἀπλοῦν καὶ ἀνεύθυνον, τοὺς Ἀβραμαιοὺς κόλπους ἀποπληρῶν καὶ φωτίζεισί τόποις κατασκηνῶν, ἐν οἷς αὐλίζεται τῶν δικαίων τὰ πνεύματα, πρόσδεξαι ἐν εἰρήνῃ καὶ τοῦ δούλου (ἢ τῆς δούλης) σου . . . τὴν ψυχὴν· αὐτὸς γὰρ εἶπας, τῶν τοιούτων εἶναι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἐντὶ τῆς εὐχῆς «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων . . .».

(Ἡ εὐχὴ ἡ παραλειπομένη εἰς Νήπια).

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς, ὁ τὸν θάνατον καταπατήσας, τὸν δὲ διάβολον καταργήσας καὶ ζῶν τῷ κόσμῳ σου δωροσάμενος· αὐτὸς, Κύριε, ἀνάπαυσον καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ κοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κοιμημένης δούλης) σου . . . ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη, καὶ στεναγμός. πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτοῦ (ἢ παρ' αὐτῆς)πραχθὲν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ διανοίᾳ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς συγχώρησον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσειται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐχ ἁμαρτήσει. Σὺ γὰρ μόνος, Κύριε, ἐκτὸς ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ λόγος σου ἀλήθεια.

Ὁ διάκονος. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ ἱερεύς· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δούλης) σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σὺ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ διάκονος· Δόξα Πατρὶ, καὶ Υἱῷ, καὶ Ἀγίῳ Πνεύματι. Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ ἱερεύς· Τὴν ΑΠΟΛΥΣΙΝ.

Δόξα σοι Χριστὲ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν δόξα σοι. Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς προσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς, τῶν ἀγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, καὶ πάντων τῶν Ἀγίων, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐξ ἡμῶν μεταστάντος δούλου (ἢ τῆς ἐξ ἡμῶν μεταστάσης δούλης) αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων τάξαι, ἐν κόλλοις Ἀβραάμ ἀναπαύσαι καὶ μετὰ δικαίων συναριθμήσαι, ἡμᾶς δὲ ἐλεήσει ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Ἀμήν.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη ἀξιομακάριστε καὶ αἰμνηστε ἀδελφεῖ (ἢ ἀδελφῆ) ἡμῶν. Αἰωνία σου ἡ μνήμη. Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνημασὶ ζῶν χαρισάμενος.

β'. Ἐκφορὰ ἐκ τοῦ οἴκου.

Τελεῖται κατὰ τὰ προειρημένα. (σελ. 23). Οἱ ψάλλται ψάλλουσιν ἀργῶς.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος.

γ'. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ὁ Διάκονος· Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ ψάλλει·

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος.

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέστη

Ὁ διάκονος· Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δούλης) τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ (ἢ αὐτῇ) πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (ἢ αὐτῆς), ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται. Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ ἄφεσιν τῶν αὐτοῦ (ἢ αὐτῆς) ἁμαρτιῶν, παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα.

Τοῦ Κυρίου δεσθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς.

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ.

Ὁ φυλάσσων τὰ νήπια, Κύριε, ἐν τῷ παρόντι βίῳ, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι, διὰ τὸ τῆς γνώμης ἀπλοῦν καὶ ἀνεύθυνον, τοὺς Ἀβραμιαίους κόλπους ἀποπληρῶν καὶ φωτοειδέσι τόποις κατασκηνῶν, ἐν οἷς αὐλίζεται τῶν δικαίων τὰ πνεύματα, πρόσδεξαι ἐν εἰρήνῃ καὶ τοῦ δούλου (ἢ τῆς δούλης) σου . . . τὴν ψυχὴν· αὐτὸς γὰρ εἶπας, τῶν τοιοῦτων εἶναι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἀντὶ τῆς εὐχῆς Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων. . . .

(Ἡ εὐχὴ ἢ παρελπιζομένη **Εἰς Νήπια**).

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταπατήσας τὸν δὲ διάβολον καταργήσας καὶ ζωὴν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος. Αὐτὸς Κύριε, ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δούλης) σου . . . ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἐνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός· πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτοῦ (ἢ παρ' αὐτῆς) πραχθὲν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ διανοίᾳ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς συγχώρησον· ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς ζῆσεται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ. Σὺ γὰρ μόνος, Κύριε, ἐκτὸς ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνηεις τὸν αἰῶνα καὶ ὁ λόγος σου ἀλήθεια.

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ ἱερεύς· Ὅτι σὺ εἶ ἡ Ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου (ἢ τῆς κεκοιμημένης δούλης) σου , Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Καὶ εὐθύς αἱ **Καταβασίαι τοῦ Πάσχα**, ὡς ἑξῆς.

Ὡδὴ Α΄. Ἦχος α΄.

Χορὸς α΄. Ἀναστάσεως ἡμέρα λαμπρυνθῶμεν λαοί, Πάσχα Κυρίου, Πάσχα· ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζῶην καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν, Χριστὸς ὁ Θεός· ἡμᾶς διεβίβασεν, ἐπινίκιον ἄδοντας.

Χορὸς β΄. Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἡμῶν χαρισάμενος.

Χορὸς α΄. Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἡμῶν χαρισάμενος.

Χορὸς β΄. Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἡμῶν χαρισάμενος.

Χορὸς α΄. Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου, καθὼς προεῖπεν, ἔδωκεν ἡμῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μέγα ἔλεος.¹

1. Ἐὰν ᾧσι πλείονες ἱερεῖς, εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ᾠδῆς·

Ὁ διάκονος ἐκφωνεῖ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Οἱ δὲ ἱερεῖς καθ' ἱεραρχικὴν σειρὰν ἕκαστος· ἐκ τῶν μὴ ἐκ-

ᾠδὴ Γ'.

Χορὸς α'. Δεῦτε πόμα πίωμεν καινόν, οὐκ ἐκ πέτρας ἀγόνου τερατουργούμενον, ἀλλ' ἀθαρσίας πηγὴν, ἐκ τάφου οὐβρήσαντος Χριστοῦ, ἐν ᾧ στερεούμεθα.

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς α'. Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς

ᾠδὴ Δ'.

Χορὸς β'. Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς, ὁ θεηγόρος Ἀβδακούμ, στίτω μεθ' ἡμῶν, καὶ δεικνύτω, φασεφόρον Ἀγγελον, διαπρυσιῶς λέγοντα· Σήμερον σωτηρία τῷ κόσμῳ, ὅτι ἀνέστη Χριστὸς ὡς παντοδύναμος.

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς β'. Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς

ᾠδὴ Ε'.

Χορὸς α'. Ὁρθρίσωμεν ὄρθρου βαθέως, καὶ ἀντὶ μύρου, τὸν ὕμνον προσοίσωμεν τῷ Δεσπότη· καὶ Χριστὸν ὀψόμεθα, δικαιοσύνης Ἥλιον, πᾶσι ζωνὴν ἀνατέλλοντα.

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς α'. Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς

φωνησάντων· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις κτλ. Ἦτοι αἱ ἐκφωνήσεις γίνονται κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἱερέων.

ᾠδὴ ΣΤ'.

Χορὸς β'. Κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, καὶ συνέτριψας μοχλοὺς αἰωνίους, κατόχους πεπεδημένων Χριστέ, καὶ τριήμερος, ὡς ἐκ κήτους Ἰωνᾶς ἐξανέστης τοῦ τάφου.

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέσθη

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέσθη

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέσθη

Χορὸς β'. Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς

ᾠδὴ Ζ'.

Χορὸς α'. Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ρυσάμενος, γενόμενος ἄνθρωπος, πάσχει ὡς θνητός, καὶ διὰ πάθους τὸ θνητόν, ἀφθαρσίας ἐνδύει εὐπρέπειαν, ὁ μόνος εὐλόγητος τῶν Πατέρων, Θεὸς καὶ ὑπερένδοξος.

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέσθη

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέσθη

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέσθη

Χορὸς α'. Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς

ᾠδὴ Η'.

Χορὸς β'. Αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἁγία ἡμέρα, ἡ μία τῶν Σαββάτων, ἡ βασιλὴς καὶ κυρία, ἑορτῶν ἑορτῆ, καὶ πανηγυρὶς ἐστὶ πανηγύρεων, ἐν ἧ εὐλογοῦμεν Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέσθη

Χορὸς β'. Χριστὸς ἀνέσθη

Χορὸς α'. Χριστὸς ἀνέσθη

Χορὸς β'. Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς

ᾠδὴ Θ΄.

Χορὸς α΄. Ὁ Ἄγγελος ἐβόα τῇ Κεχαριτωμένῃ, ἀγνὴ Παρθένε, χαῖρε, καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε· ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τρίημερος ἐκ τάφου.

Φωτίζου, φωτίζου, ἡ νέα Ἱερουσαλὴμ, ἡ γὰρ δόξα Κυρίου, ἐπὶ σὲ ἀνέτειλε. Χόρευε νῦν καὶ ἀγάλλου Σιών, σὺ δὲ ἀγνή, τέρπου Θεοτόκε, ἐν τῇ ἐγέρσει τοῦ τόκου σου.

Χορὸς β΄. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς α΄. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς β΄. Χριστὸς ἀνέστη

Χορὸς α΄. Ἄναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου καθὼς προεῖπεν, ἔδωκεν ἡμῖν,

Χορὸς β΄. Τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μέγα ἔλεος.

Ἐῖτα τὸ

Ἑξαποστιλάριον.

Χορὸς α΄. Σαρκὶ ὑπνώσας ὡς θνητός, ὁ Βασιλεὺς καὶ Κύριος, τρίημερος ἐξανέστης, Ἄδὰμ ἐγγείρας ἐκ φθορᾶς· καὶ καταργήσας θάνατον. Πάσχα τῆς ἀφθαρσίας, τοῦ κόσμου σωτήριον.

Χορὸς β΄. Σαρκὶ ὑπνώσας ὡς θνητός

Ὁ Ἀπόστολος.

καὶ τὸ **Εὐαγγέλιον.**

(Ἴδε σελ. 35—38).

Ὁ διάκονος. Δόξα πατρί, καὶ υἱῷ, καὶ ἁγίῳ Πνεύματι. Καὶ νῦν καὶ αἰεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ Ἱερεύς. Τὴν **ΑΠΟΛΥΣΙΝ.**¹

Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν δόξα σοι.

Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρὸς, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων Ἀποστόλων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐξ ἡμῶν μεταστάντος δούλου (ἢ τῆς ἐξ ἡμῶν μεταστάσεως δούλης) αὐτοῦ. . . , ἐν σκηναιῖς δικαίων τάξει, ἐν κόλποις Ἀβραάμ ἀναπαύσαι καὶ μετὰ δικαίων συναριθμῆσαι, ἡμᾶς δὲ ἐλεῆσαι, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Ἀμήν.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε καὶ αἰμυνηστε ἀδελφεῖ (ἢ ἀδελφῆ) ἡμῶν. Αἰωνία σου ἡ μνήμη. Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Ἀρχεται ὁ ἀσπασμός, καὶ ψάλλεται

1. Ἐπειδὴ αἱ Καταβασταὶ εἶναι ὀκτώ, εἰς τὸ τέλος ἐκάστης τῶν ὁποίων ἐκφωνεῖται «Ὅτι σὺ εἶ ἡ Ἀνάστασις. . . », κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν συμμετεχόντων εἰς τὴν κηδεῖαν ἱερέων, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἱερεῖς περισσότεροι τῶν ἐννέα, ἐνταῦθα, πρὸ τῆς Ἀπολύσεως, οἱ μὴ ἐκφωνήσαντες ἱερεῖς, ἐκφωνοῦσι, καθ' ἱεραρχικὴν τάξιν ἕκαστος «Ὅτι σὺ εἶ ἡ Ἀνάστασις. . . . » τοῦ δικαίου προεκφωνοῦντος ἐν ἐκάστη ἐκφωνήσει «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν».

²Ὅθεν ἐν πάσῃ περιπτώσει, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἱερέων γίνονται αἱ ἐκφωνήσεις, ἐκάστου ἱερέως ἐκφωνοῦντος ἅπαξ.

Χορὸς Β΄. Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυν-
θῶμεν τῇ πανηγύρει· καὶ ἀλλήλους περιπτυσώ-
μεθα. Εἶπωμεν ἀδελφοί· καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς·
Συγχωρήσωμεν πάντα τῇ Ἀναστάσει. Καὶ οὕτω
βοήσωμεν· Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ
θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν
χαρισάμενος.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Ἀρχιερέως προεξάρχοντος ἐν τῇ κηδεῖα, ἢ
πλειόνων Ἀρχιερέων συμμετεχόντων ἐν αὐτῇ, φυ-
λάττεται ἡ προδιατυπωθεῖσα διάταξις (σελ. 41-45).

δ΄. Ἐκφορὰ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας.

Ψάλλεται·

Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πα-
νηγύρει· καὶ ἀλλήλους περιπτυσώμεθα. Εἶπωμεν
ἀδελφοί· καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς. Συγχωρήσωμεν
πάντα τῇ Ἀναστάσει. Καὶ οὕτω βοήσωμεν· Χρι-
στὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατή-
σας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος.

ε΄. Ἐν τῷ τάφῳ.

Ἀναγινώσκεται τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον, ὡς
ἐν τῷ οἴκῳ (σελ. 47-49). Μετὰ δὲ τὴν κατάθεσιν
τοῦ νεκροῦ εἰς τὸν τάφον, ὁ ἱερεὺς ἄρας χοῦν
διὰ τοῦ πτύου, ρίπτει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ
σταυροειδῶς, λέγων·

«Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἢ
οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ».

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Περὶ τῶν Νεκρωσίων Ἀκολουθιῶν.

ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΘΕΟΡΤΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

ΚΑΙ

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ

Ὡς προεξετέθη, ἐν τῇ Συνήθει Νεκρωσίῳ ἀκολουθία, συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ Νεκρώσιμοι αὐταὶ Ἀκολουθίαι. Μετὰ τοιαύτης δὲ ἀπλουσιότητος μεθόδου καὶ τοιαύτης σαφηνείας καὶ ἀπλότητος γίνεται ἡ διάκρισις ἐκάστης τῶν ἐν μιᾷ Ἀκολουθίᾳ συμπεριλαμβανομένων τριῶν Ἀκολουθιῶν, ὥστε εὐκολώτατα τοῖς πᾶσι καταληπτὴ ἀποβαίνει αὐτή. Οὕτω δὲ ἀπροσκόπτως καὶ ἀπταιστως ψάλλεται ἐκάστη τῶν Ἀκολουθιῶν τούτων κεχωρισμένως.

Μολοντούτο, πρὸς ἔτι μεγαλειτέραν σαφίνειαν καὶ διαφώτισιν καὶ εὐκολίαν, ἰδιαίτερος ἐπαναλαμβάνονται ἐνταῦθα, αἱ μεταξὺ τῶν Ἀκολουθιῶν τούτων διαφοραί, αἵτινές εἰσιν αἱ ἑξῆς·

Α'. Ἐν τῇ Νεκρωσίῳ Ἀκολουθίᾳ.

ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΘΕΟΡΤΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

α'). Ἐν τῷ οἴκῳ.

Ἐν τῷ Νεκρωσίῳ Τρισαγίῳ.

1. Μετὰ τὸν Εὐλόγητόν· Ἀναγινώσκειται· «Χριστὸς ἀνέστη» (ἐκ τρίτου).

Ἐντὶ τοῦ τρισαγίου «Ἅγιος ὁ Θεὸς
Ὅτι θεὸς ἐστίν» (σελ. 17-19).

2. Μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν, λέγεται «Χριστὸς ἀνέστη»,

Ἐντὶ τοῦ «Δι' εὐχῶν» (σελ. 22).

β'. Ἐν τῇ ἐκφορᾷ ἐκ τοῦ οἴκου.

Ψάλλεται «Χριστὸς ἀνέστη»

Ἐντὶ τοῦ «Ἅγιος ὁ Θεός» (σελ. 23).

γ'. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

1. Μετὰ τὸν Εὐλόγητόν· Ψάλλεται «Χριστὸς ἀνέστη», (ἐκ τρίτου)· (σελ. 24).

Εἶτα ἄρχεται ὁ Ἄμωμος.

2. Μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν· Ψάλλεται «Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν»

Ἐντὶ τοῦ «Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν....» (σελ. 40-41).

3. Μετὰ τὸ «Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν», λέγεται «Χριστὸς ἀνέστη».

Ἐντὶ τοῦ «Δι' εὐχῶν», (σελ. 40).

δ'. Ἐν τῇ ἐκφορᾷ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας.

Ψάλλεται «Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν,».

Ἐντὶ τοῦ «Θρηνώ καὶ ὀδύρομαι» (σελ. 45).

ε'. Ἐν τῷ τάφῳ.

Ἀναγινώσκεται τὸ «Νεκρώσιμον τριδάγιον ὡς ἐν τῷ οἴκῳ, (σελ. 17. 22).

Β'. ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ.

Ι. Ἐν τῇ Συνήθει Νεκρωδίῳ Ἀκολουθίᾳ.

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ.

α'. Ἐν τῷ οἴκῳ.

Ἐν τῷ Νεκρωδίῳ τριδαγίῳ.

Μετὰ τὴν αἴτησιν «Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός»
Ἀναγινώσκεται ἡ εὐχὴ τῶν Νηπίων «Ὁ φυλάσ-
σων τὰ Νήπια, Κύριε».

Ἀντὶ τῆς εὐχῆς «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων.....»
(σελ. 20).

β'. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

1. Μετὰ τὴν αἴτησιν «Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός. .
. . . .».

Ἀναγινώσκεται ἡ εὐχὴ τῶν Νηπίων «Ὁ φυ-
λάσσων τὰ Νήπια, Κύριε».

Ἀντὶ τῆς εὐχῆς «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων.....»
(σελ. 26).

2. Ἀποστόλος λέγεται τῶν Νηπίων «Ἀδελ-
φοὶ ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν».

Ἀντὶ τοῦ Ἀποστόλου «Ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑ-
μᾶς ἀγνοεῖν» (σελ. 35.36).

3. Εὐαγγέλιον λέγεται τῶν Νηπίων «Τῷ και-
ρῷ ἐκείνῳ προσέθεσαν τῷ Ἰησοῦ τὰ βρέφη.....».

Ἀντὶ τοῦ Εὐαγγελίου «Ἐἶπεν ὁ Κύριος πρὸς
τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους».
(σελ. 37. 38).

4. Παραλείπεται ἡ ἀνάγνωσις Συγχωρητικῆς
εὐχῆς. (σελ. 42)· καὶ

5. Εἰς τὸν ἀσπασμὸν. ψάλλονται τὰ τροπάρια·

«ὦ τίς μὴ θρηνήσει τέκνον μου».

«ὦ τίς μὴ στενάξει τέκνον μου».

Ἀντὶ τοῦ «Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν . . .».

(σελ. 40. 41).

γ'. Ἐν τῷ τάφῳ.

Ἀναγινώσκεται τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον,
ὡς ἐν τῷ οἴκῳ. (σελ. 20).

II. Ἐν τοῖς Μεθεόρτοις τοῦ Πάσχα.

Εἰς Νήπια.

Ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῷ
τάφῳ,

Ἀναγινώσκεται ἡ εὐχὴ τῶν Νηπίων· «Ὁ φυ-
λάσσων τὰ Νήπια, Κύριε,».

Ἀντὶ τῆς εὐχῆς «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων. . .»
(σελ. 20. 26. 20).

Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Λέγεται προσέτι καὶ ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγ-
γέλιον τῶν Νηπίων (σελ. 35. 37).

Παραλείπεται ἡ ἀνάγνωσις Συγχωρητικῆς εὐ-
χῆς (σελ. 42).

III. Ἐν τῇ Διακαινησίμῳ Ἑβδομάδι,

καὶ τῇ

Ἡμέρᾳ τῆς Ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα·

Εἰς Νηπια.

Καὶ ἐνταῦθα κρατοῦσι τὰ προεκτεθέντα ἐν II,
(σελ. 61. Ἴδε καὶ σελ. 48.51.55.35.37).

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Διαφοραὶ

Ἐν τῷ Τυπικῷ Γ. Βιολάκη, Πρωτοψάλτου.

Χάριν μείζονος διαφωτίσεως, ἐπάναγκες ἀποβαίνει, νὰ σημειωθῶσιν ἐνταῦθα σαφέστερον, αἱ ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, πρὸς τὴν ἐν τῷ Τυπικῷ τοῦ Γ. Βιολάκη νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, προκύπτουσαι διαφοραὶ ἐξ ἐπαναλήψεων, παραλείψεων, ἢ ἐκ μεταθέσεων εὐχῶν, ἐν αὐτῷ.

Α'. Ἐν τῇ συνήθει νεκρωσίμῳ ἀκολουθίᾳ

Ἐν τῷ οἴκῳ.

Μετὰ τὴν εὐχὴν Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων. . . .
παραλείπεται ἡ σημείωσις.

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. (ἦτις πρὸ
τῆς εὐχῆς ὑπάρχει). καὶ

Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις. . . .

Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Τὸ «Ἐλέησον ἡμᾶς» ἐπαναλαμβάνεται.
Λέγεται καὶ

Μετὰ τὴν α' στάσιν καὶ

Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον.

Προστίθενται, δύο συγχωρητικαὶ εὐχαί. Ἄντι μιᾶς, ὡς καὶ εἴθισται ἐν τῇ πράξει, ἐνὸς Ἀρχιερέως ὑπάρχοντος.

Ἡ εὐχὴ «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων. . . .» τίθεται οὐχὶ μετὰ τὴν α' στάσιν, ἀλλὰ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον.

Τὸ «Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις. . . .» κατ' ἐπιτάληψιν λέγεται.

Μετὰ τὴν α' στάσιν· καὶ

Πρὸ τῆς Ἀπολύσεως.

Ἐν τῷ τάφῳ.

Περὶ τῶν ἐν τῷ τάφῳ ἀναγινωσκομένων καὶ τελουμένων, οὐδὲν ἀναφέρεται.

Β'. Ἐν τῇ νεκρωσίμῳ Ἀκολουθίᾳ

Εἰς τὰ Μεθέορτα τοῦ Πάσχα, σημειοῦται μόνον·

«Ἐὰν ἡ Διακαινήσιμος ἐβδομάς, ψάλλομεν μέχρι τοῦ Νάου τὸ Χριστὸς ἀνέστη. Τὸ αὐτὸ καὶ μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα.

Κατωτέρω δὲ τὸ ἐξῆς·

«Μετὰ τὴν Διακαινήσιμον ἐβδομάδα, ἀφοῦ εἰσέλθωμεν ἐν τῷ ναῷ μετὰ τοῦ λειψάνου, ὁ Ἀρχιερεὺς, Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, εἶτα τὸ Χριστὸς ἀνέστη, ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως ἀπαξ, καὶ δις ὑπὸ τῶν χορῶν, καὶ ἀκολουθῶς ἡ νεκρῶσιμος συνήθης ἀκολουθία ὡς προδιετυπώθη».

Οὐδὲν ἕτερον.

Γ'. Ἐν τῇ νεκρωσίῳ ἀκολουθία

ΕΙΣ ΝΗΠΙΑ

Περὶ ταύτης ἀναφέρονται **μόνον** τὰ ἑξῆς:

«Εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν βρεφῶν ἀφαιροῦνται τὰ κατ' ἤχον Ἰδιόμελα, λέγεται δὲ καὶ ἡ διὰ τὰ βρέφη ἐν τῷ Εὐχολογίῳ σημειουμένη εὐχή, ὡς καὶ τὸ Εὐαγγέλιον».

Δ'. Ἐν τῇ νεκρωσίῳ Ἀκολουθία

Κατὰ τὴν Διακαινύδιμον ἐβδομάδα καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα.

Ἐν τῷ οἴκῳ.

Περὶ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἀναγινωσκομένων, ἀντὶ τρισαγίου, **οὐδὲν** ἀναφέρεται.

Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Τὸ «Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς . . . » δὲν ἐπαναλαμβάνεται μὲν, ἀλλὰ λέγεται **μετὰ** τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἡ εὐχή «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων » τίθεται **μετὰ** τὸ Εὐαγγέλιον.

Προστίθενται δύο συγχωρητικαὶ εὐχαί, ἀντὶ μᾶς καὶ

Παραλείπεται τὸ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν «Χριστὸς ἀνέστη. . . . »

Ἐν τῷ τάφῳ.

Περὶ τῶν ἐν τῷ τάφῳ οὐδὲν ἀναφέρεται.

Ὡσαύτως οὐδεμία μνεῖα ὑπάρχει περὶ νεκρωσίμου ἀκολουθίας, κατὰ τὴν Ἡμέραν τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα.

Ταῦτα συνοπτικῶς, περὶ τῶν ἐν τῷ Τυπικῷ τοῦ πρωτοψάλτου Γ. Βισλάκη κυριωτέρων διαφορῶν.

Τελευτῶν σημειῶ τὰ ἐξῆς: Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐκτεθείσης τυπικῆς διατάξεως τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, συνταχθείσης συνωδᾶ τῆς περὶ βαπτολογίας καὶ πολυλογίας ἀπαγορευτικαῖς Κανονικαῖς Διατάξεσι, τοῖς ρητοῖς:

«Ποιεῖν τὰς αἰτίσεις ὁμοίως»· καὶ

«Πάντα εὐδχημόνως γινέσθω», καὶ τῇ

Ἐξ ἀναλογίας ἐρμηνεία·

συμπληροῦνται μὲν τὰ παρουσιαζόμενα κενὰ καὶ χάσματα, εἰσάγεται δὲ τὸ ὁμοιόμορφον καὶ ἡ τάξις, ἄνευ παραβάσεως τοῦ κανόνος «Τὰ ἀρχαῖα κρατεῖτω», προδήλως χρησιμεύει αὕτη ὡς ἀκριβῆς καὶ πλήρης Νεκρώσιμος ἀκολουθία.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περὶ τοῦ **Νεκρωδίου** τριδαγίου
Περὶ τοῦ **Μνημονεύματος** τῶν ὀνομάτων, καὶ
Πέντε Ἐπικύδειοι ὁμιλίας.

Α΄. Περὶ τοῦ Νεκρωδίου Τριδαγίου.

Τὸ **Νεκρώδιον** τριδάγιον ψάλλεται ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θανόντος, κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν τυπικὴν διάταξιν (σελ. 17-22). Ἐν δὲ τῷ Ναῶ, καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου, κατὰ τὴν ἐξῆς·

α΄. Ἐν τῷ ναῶ.

Ψαλλομένου ἁπλῶς τριδαγίου,¹ λέγονται τὰ ἐξῆς·

Τὸ **Τροπάριον**, Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων

Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις

Μνημοδύνου δὲ τελουμένου, Ἱερατικῶ ἢ Ἀρχιερατικῶ, τὰ ἐξῆς·

Τὰ **Τροπάρια**· Μετὰ πνευμάτων δικαίων.....

Εἰς τὴν κατάπασιν σου Κύριε

1. Ἦτοι τοῦ τρισαγίου, ὅπερ εἴθισται νὰ ψάλληται ἐπὶ κολύβων, κυρίως ἐν τῷ ἑσπερινῷ τῆς Παρασκευῆς καὶ τὴν πρωτὴν τοῦ Σαββάτου ἐν τῷ ναῶ.

Δόξα πατρὶ Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.
Καὶ νῦν Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος.
Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς
Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων¹ καὶ
Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις

β'. Ἐπὶ τοῦ τάφου.

Ψάλλεται ὁλόκληρον τὸ **Νεκρώσιμον τρισάγιον**. Ἀρχιερέως δὲ ὑπάρχοντος, ἀντὶ τῆς εὐ-
χῆς «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων», ἀναγινώ-
σκεται ἡ β' Συγχωρητικὴ εὐχή, «Δέσποτα πολυέ-
λεε».

Ἄν προσηγῆθῃ ἀνάγνωσις τρισαγίου ἐπὶ
ἐτέρου τάφου, ἡ ἑναρξίς γίνεται διὰ τοῦ **προτα-
ρίου**

«Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος παρθένος. . . .».

Ἄν δὲ πρόκειται νὰ ψαλῶσι καὶ ἕτερα **τρिसά-
για**, ἡ Ἀπόλυσις γίνεται εἰς τὸ τελευταῖον
τρिसάγιον.

Εἰς τὰ **Σάββατα τῶν ψυχῶν**, ὡς καὶ εἰς πᾶ-
σαν ἄλλην περίστασιν, καθ' ἣν ἀναγινώσκονται
ἀλληλοδιαδόχως πολλὰ τρισάγια, ἐπικρατεῖ ἡ
κατ' ἐπιβαλλομένην οἰκονομίαν εἰθισμένη συν-
τομία.

1 Εἰς Νήπιον ἐν πάσῃ περιπτώσει λέγεται ἡ εὐχή «Ὁ ὁ-
λάουδον τὰ Νήπια, Κύριε».

² Ἀντὶ τῆς εὐχῆς «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων».

**Β'. Περὶ τοῦ Μνημονεύματος τῶν
ὀνομάτων.**

Τὸ μνημόνευμα τῶν ὀνομάτων
τελεῖται ὡς ἑξῆς.

α'. Ἐν Κηδεῖα.

Μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ κηδευομένου,
μόνον.

Κατ' ἐξαιρέσιν δέ, εἰς τινὰς, μετὰ τοῦ ὀνόματος
ἀναφέρεται καὶ τὸ ἀξίωμα αὐτῶν. Ἡτοι. Βασι-
λέως. Πατριάρχου. Ἀρχιερέως. Ἱερέως. Ἱερομο-
νάχου. Ἱεροδιακόνου. Μοναχοῦ.

β'. Ἐν Μνημοδύνῳ
ἢ ἀπλῶς τρισαγίῳ.

1. Ἐν τῇ δεήσει « Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύ-
σεως τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων δούλων τοῦ
Θεοῦ. . . . », ἀναγινώσκονται μόνον ὀνόματα,
προστιθεμένου εἰς τὸ τέλος αὐτῶν. **Μετὰ τῶν
κεκοιμημένων γονέων, προπατόρων, συμ-
βιωῶν, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν αὐ-
τῶν. Ἡ μόνον. Μετὰ τῶν κεκοιμημένων
συγγενῶν αὐτῶν* ὅπερ περιληπτικώτερον καὶ
εὐπρεπέστερον.*** Ἀποφευγομένης τῆς ὀχληραῖς

* Ὅτῳ μνημονεύονται καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Εἰσόδῳ, Ἀρ-
χιερατικοῦ Μνημοδύνου τελομένου.

Εἰς δὲ τὸ τέλος, ἐν τῷ τρισαγίῳ ἐπὶ τῶν κολλύβων, παρὰ
πολλῶν, μνημονεύεται **μόνον τὸ ὄνομα**, τοῦ ὑπὲρ οὗ κυ-

βαττολογίας καὶ πολυλογίας, διὰ τῆς κατόπιν ἐκάστου ὀνόματος ἀγροίκου καὶ ἀηδυστάτης ἐπαναλήψεως τοῦ γονέων, θυμίας καὶ τῶν τέκνων κτλ. ὡς εἴθισται ὑπὸ τινων ἱερέων.

2. Ἐν τῇ εὐχῇ «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων . . . », ἀναγινώσκεται, αὐτὸς Κύριε ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν προμνημογενέτων δούλων σου, ἐν τόπῳ ὤωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ. . . . * καὶ

3. Ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις . . . », λέγεται ὡς ἐξῆς. «Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῶν προμνημογενέτων δούλων σου, Χριστὲ ὁ Θεός, . . . »

ρίως τελεῖται τὸ Μνημόσυνον. Ὅπερ πολὺ ὀρθὸν καὶ ἀσπαστόν, διότι σὺν τῇ εὐχῇ, χαρακτηρίζει τὴν τελετὴν ἢ τιμὴν, ἢ ἀπονεμομένη ἐξαιρετικῶς καὶ ἰδιαζόντως εἰς τὴν μνήμην τοῦ τεθνεώτος, ὑπὲρ οὗ τὸ μνημόσυνον.

* Ὅταν ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκη τὸ τρισάγιον. Ἄλλως, ὅταν ὑπάρχη καὶ διάκονος, ἢ καὶ ἄλλος ἱερεὺς, ἀντικαθιστῶν διάκονον, ἐπιδὴ οὗτος ἀναγινώσκει τὴν αἴτησιν «Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός, . . . » Ἐτι δεόμεθα. . . . » καὶ μνημονεύει ὡς ἀνωτέρω (1. σελ. 68), ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ἀναγνώσει τῆς εὐχῆς «Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων. . . » μνημονεύει τῶν ὀνομάτων, ὡς καὶ ὁ προηγηθεὶς διάκονος, ἢ ὁ ἀντικαθιστῶν διάκονον ἱερεὺς.

Γ'. Ἐπικήδειοι ὁμιλίας.

ΟΜΙΛΙΑ Α'.

§. 1.

Ἀγαπῆτοι ἀδελφοί,

Εὐσεβὴς χριστιανὸς καὶ καλὸς φίλος, συγγενὴς τοῦ ἀφ' ἡμῶν μεταστάντος ἀδελφοῦ ἡμῶν Θεοδώρου, ὃν συγγενεῖς τε καὶ φίλοι μετ' αἰσθήματος βαθυτάτης συγκινήσεως καὶ ψυχικῆς ὀδύνης, ἐν δάκρυσι, προπέμπομεν εἰς τὴν τελευταίαν καὶ αἰώνιον αὐτοῦ κατοικίαν, πρὸ ὀλίγου μὲ παρεκάλεσε νὰ εἶπω λέξεις τινάς, ἐν τῇ πενθίμῳ ταύτῃ τελετῇ.

§. 2.

Εὐλογος παράκλησις, δικαία ἢ αἰτησις· διότι προέρχεται ἐξ εὐλαβοῦς πόθου, ἀποδοῦναι τιμὴν εἰς ἱερὰν μνήμην μεταστάντος πολυφιλήτου συγγενοῦς.

§. 3.

Τοσοῦτω δὲ μᾶλλον εὐχαρίστως καὶ προθύμως ἀποκρίνομαι εἰς τὴν τοιαύτην παράκλησιν, ὅσω σύμφωνός ἐστιν αὕτη πρὸς τὸ Ἀποστολικὸν ρητὸν «Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω»· ρητὸν, ὅπερ πάντες μὲν οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοί, ἰδίᾳ ὅμως ἡμεῖς οἱ Κληρικοί, ἱερὸν καθήκον ἔχομεν, ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ καὶ περιστάσει, νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἐφαρμόζωμεν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ.

* Ἐξεφωνήθη τῇ 30 Δεκεμβρίου 1903 ἐν τῇ ἱερῇ ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας Προπόδων Ταταούλων, εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ μακαρίτου Θεοδώρου Ἀναγνωστίδου, φαρμακοποιοῦ.

§. 4.

Ἄλλὰ τί δύναται τις νά εἶπη εἰς περίστασιν, οἷα ἡ προκειμένη;

Καθ' ἦν τὸ ὀρώμενον θέαμα, τοὺς κρατίστους φιλοσόφους ἀσόφους καθίστησι;

Καθ' ἦν ἡ Ζοφερά εἰκὼν τοῦ θανάτου, διάνοιαν καὶ γλῶσσαν δεσμεύουσα, διδάσκει μείζονα καὶ ὑψηλότερα πάντων τῶν φιλοσοφημάτων;

Καθ' ἦν τὰ ἤδη ψαλέντα ἱερά τροπάρια, ἐμφαντικῶς, μετὰ ποιητικοῦ, ἀλλὰ καὶ τρομακτικοῦ κάλλους καὶ μεγαλείου, θαμβοῦντος τὴν διάνοιαν, εἰκονίζοντα τὴν ματαιότητα τῶν τοῦ κόσμου τούτου πραγμάτων, ἐν γένει, παρέχουσι τὰ ὑψίστα τῶν διδαγμάτων;

§. 5.

Αἴσθημα βαθυτάτης θλίψεως καὶ ἄλγους, ἐκδηλούμενον διὰ κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν, θρήνων καὶ κοπετῶν, κυριεῖται πάντας, ὅσους πλήττει ἡ ὀδυνηρὰ καὶ ἀνεπανόρθωτος συμφορὰ, ὁ ἀποχωρισμὸς ἀπὸ προσφιλεστάτης ὑπάρξεως, ἦν ἀφήρπασεν ὁ σκληρὸς καὶ ἀδυσώπητος θάνατος.

§. 6.

Καὶ τὸ αἴσθημα τοῦτο γενικόν ἐστι· καθότι συμπαρομαρτεῖ τῇ ἐκ τῆς ἀτελείας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀδυναμία. Καὶ ὁ μᾶλλον σκληροκάριος, καὶ ὁ περὶ πάντων φιλοσοφῶν, ἀδύνατον νά μείνῃ ἀνεπηρέαστος.

§. 7.

Δι' ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς ὁμως, ἐπιβάλλεται ὁ κατὰ τὸ δυνατόν περιορισμὸς καὶ ἡ μετρίασις τοῦ τοιοῦτου αἰσθήματος. Διότι ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.

Καὶ εἰς τὸν θεωροῦντα πρόσκαιρον καὶ παροδικὸν τὸν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ βίον, τὴν ὄνειρου σκιάν, κατὰ τὸν Ἡσίοδον, δηλαδὴ οὔτε ὄνειρον, ἐπιζητοῦντα δὲ τὴν μέλλουσαν, οὔτε ἐκπληεῖν καὶ θαυμασμὸν πρέπει νὰ προξενῆ, ὡς ἐν πολλοῖς συμβαίνει, τὸ φυσικώτατον τοῦ θανάτου γεγονός, ὅπερ θάπτον ἢ βράδιον, βεβαιότατα ἐπελεύσεται. ἀλλ' οὔτε ἐπιτρέπεται ἡ ἐπικράτησις αἰσθήματος, εἰς βαθμὸν, ἀρμόζοντα μόνον εἰς τοὺς ἄλλοτρίους τῷ χριστιανισμῷ ἀρχάς, περὶ μελλούσης ζωῆς πρεσβεύοντας.

§. 8.

Ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς δέον νὰ μετριάξῃ τὸ ἐκ τοῦ τραύματος τοῦ θανάτου ἀλγεινὸν αἶσθημα ἐν πάσῃ δὲ περιστάσει, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ εἰρημένον γραφικὸν ρητὸν, ὀφείλει ἐν τῇ βίῳ αὐτοῦ, νὰ ἔχῃ τύπον καὶ ὑπογραμμὸν τὰς θείας ἐντολὰς καὶ τὰ ἱερά παραγγέλματα τῆς Ἁγίας ἡμῶν θρησκείας· κύριον σκοπὸν τοῦ βίου τάσσωσιν ἐν παντί, τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ὑπερκοσμίων ἀγαθῶν ἐν τῇ μενούσῃ πόλει· αἰεποτε ἔχων ἐν τῇ νῦν ταύτῃ, καὶ ὧν ἔτοιμος δι' αὐτήν.

Καὶ μακάριός ἐστιν ὁ τοιοῦτος.

§. 9.

Εὐλόγως δὲ καὶ δικαίως δυνάμεθα νὰ κατατάξωμεν μεταξὺ τῶν μακαρίων καὶ τὸν ἀειμνηστον ἀδελφὸν ἡμῶν Θεόδωρον· διότι ὡς γινώσκομεν πάντες, ἦν ἀληθὴς χριστιανός. Ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία αὐτοῦ ἦσαν σύμφωνοι πρὸς τὰς θείας ἐντολὰς τῆς Ἁγίας ἡμῶν θρησκείας. Ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ καὶ περιστάσει, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἀνωθεν δωρηθέντος αὐτῷ ταλάντου, ἐξεδήλου τὰ χριστιανικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα.

§. 10.

Ἰδίως δὲ εὐλογον καὶ δίκαιόν ἐστι, νὰ ἐξαρθῇ ἐνταῦθα ἐκεῖνο, ὅπερ ἐξαιρετικῆς τιμῆς ἀξίαν καθίστησι τὴν ἱεράν μνήμην αὐτοῦ.

Ὁ ἀείμνηστος τὴν ὑψίστην τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν, ἦτοι τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, ἐξήσκησε καὶ ἐν εὐρυτέρῳ κύκλῳ, διαπνεόμενος ὑπὸ θερμοῦ Ζήλου εὐσεβείας καὶ φιλογενείας. Πεπροικισμένος ὑπὸ πολυτίμων ἐφοδίων, καὶ γνώσεων καὶ πείρας, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν σπουδαίων παραρόντων ὑπὲρ τῆς ἀνορθώσεως καὶ προαγωγῆς τῶν κοινῶν παρασχὼν τὴν πολύτιμον συμβουλὴν αὐτοῦ, κατὰ διαφόρου περιόδου, ὡς τε ἐπίτροπος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς ἐφορος τῶν σχολῶν.

Διὸ καὶ ἐξαιρετικῆς τιμῆς ἀξία ἐστὶν ἡ ἱερά μνήμη αὐτοῦ· ἐργάτης δὲ ἀξιόσ ἐστι τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ.

§. 11.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα εἰς ἐπάξιον τιμὴν τῆς ἱεράς μνήμης τοῦ μακαρίτου Θεοδώρου. Εἰς οἰκοδομὴν ἀπάντων, καὶ πρὸς ἀπάντησιν, εἰς παράκλησιν εὐσεβοῦς χριστιανοῦ καὶ καλοῦ φίλου.

Κύριος ὁ Θεὸς τάξει τὴν ψυχὴν τοῦ ἀειμνήστου ἀδελφοῦ ἡμῶν Θεοδώρου ἐν σκηναῖς δικαίων.

Πέμψοι δὲ τὴν ἀνώθεν παραμυθίαν καὶ ἀνακούφισιν τοῖς βαρυπενθοῦσι συγγενέσι καὶ φίλοις του. Ἀμήν.

ΟΜΙΛΙΑ Β'.*

§. 1.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,

Ὅσοι ἐξ ὑμῶν, ἐκ διαφόρων συνοικιῶν τῆς πρωτευούσης προσήλθετε ἐνταῦθα, ἵνα εἴτε ὡς συγγενεῖς, εἴτε ὡς φίλοι, εἴτε ὡς συμπατριῶται, συμμετάσχητε

* Ἐξεφωνήθη τῇ 10 Ἰανουαρίου 1901 ἐν τῇ ἱερᾷ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἐν Κουσγουντζουκίῳ, εἰς τὴν κηδεῖαν Μαρίνης Βαφείδου, ἐκ Μαλακοπῆς τῆς Ἐπαρχίας Ἰκονίου.

ἐν τῇ πενθίμῳ ταύτῃ τελετῇ, συλλυπούμενοι δὲ βαρυν-
πενθοῦσαν οἰκογένειαν, προπέμψητε εἰς τὴν τελευταίαν
καὶ αἰώνιον αὐτῆς κατοικίαν, τὴν ἐκ τῶν ἐπιγείων
μεταστᾶσαν σεβαστὴν καὶ ἐνάρετον δέσποιναν Μαρί-
ναν, παρέστητε σήμερον εἰς τὸ ἕκτακτον θέαμα, τῆς
ἀναρτήσεως μελαινῶν σημαίων ἐπὶ τῶν ἰστίων τῶν
ἐν τῷ λιμένι τῆς πρωτευούσης ἡγκυροβολημένων ἀνα-
ριθμητῶν πλοίων.

§. 2.

Τοῦτο, ὡς ἐπληροφορήθην, πάντως δὲ ἐπληροφο-
ρήθητε καὶ ὑμεῖς, γίννεται σήμερον πρὸς ἐπίσημον ἔν-
δειξιν πένθους, ἐπὶ τῷ ἀγγελθέντι θανάτῳ τῆς Βικτω-
ρίας, βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, Αὐτοκρατείας τῶν
Ἰνδιῶν κτλ.

§. 3.

Βεβαίως τὸ γεγονός τοῦτο οὐδὲν τὸ ἐξαιρετικὸν
παρουσιάζει, διότι καὶ ἡ βασίλισσα, ὡς ἄνθρωπος,
ὀπέκυπεν εἰς τὸ μοιραῖον τέλος.

Ἄλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δίδει ἀφορμὴν νὰ τὸ ἀνα-
φέρωμεν καὶ νὰ τὸ σχετίσωμεν πρὸς τὴν παρούσαν
πένθιμον τελετὴν, εἶναι ἡ ὑψηλὴ διδασκαλία, ἣν δυ-
νάμεθα νὰ ἀρυσθῶμεν ἐκ τῆς συμπτώσεως τῆς ἡμέ-
ρας τοῦ θανάτου τῆς βασιλίσσης, πρὸς τὴν τῆς προκει-
μένης μακαρίτιδος Μαρίνης, καὶ τῆς ἐκ ταύτης πα-
ρεχομένης εὐκαιρίας, πρὸς σύγκρισιν καὶ παραλληλι-
σμόν μεταξὺ τῶν δύο θανουσῶν.

§. 4.

Ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ διεκρίνοντο αὐταὶ ὡς ἑξῆς.
Ἄφ' ἑνὸς μὲν Βασιλικὴ καὶ Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειό-
της, ἑνασκοῦσα ἐξουσίαν ἐπὶ ἀπεράντων χωρῶν τῆς
ὑψηλίου, καὶ δι' ἑνὸς νεύματος θέτουσα εἰς κίνησιν
τριακόσια ἑκατομμύρια ἀνθρώπων καὶ ναυτικὴν δύνα-
μιν κολοσσιαίαν, θαμβοῦσαν ὀφθαλμοὺς καὶ διάνοιαν.

Δαψιλῆ, ἄφθονα καὶ ἀνεξάντλητα μέσα πρὸς ἀπό-
λουσιν τῶν ἐγκοσμίων ἀγαθῶν. Δόξα, τιμαί, πλοῦτη
ἀμύθητα, ἀξιώματα, ὀφφίκια, παγκόσμιος φήμη καὶ ἐν
γένει μεγαλεῖον, ἐμποιοῦν θάμβος καὶ λάμπιν διασαλ-
πιζομένην καθ' ἅπασαν τὴν οἰκουμένην. Ἄφ' ἑτέρου
δὲ ἀπλῆ θνητή, ὅλως ἄγνωστος πέραν τῶν ὁρίων τῆς
γενετήρας αὐτῆς, μικρᾶς καὶ ἀσήμου κώμης.

Οὕτω μέγιστον τὸ κοινωνικὸν χάσμα, μεταξὺ τῶν
δύο. Διάκρισις, μὴ ἐπιδεχομένη σύγκρισιν.

Ἄλλὰ ταῦτα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

§. 5.

Ἦδη ἀμφότεραι, ἢ τε βασίλισσα καὶ Αὐτοκράτειρα
Βικτωρία καὶ ἡ δέσποινα Μαρίνα εὐρίσκονται ἐνώπιον
τοῦ ὑψίστου θρόνου τοῦ ἐπουρανίου Βασιλέως, ὅπου
κατὰ τὰ ὑψηλὰ εὐαγγελικὰ διδάγματα, οὔτε ἡ βασιλι-
κὴ πορφύρα, οὔτε τὸ αὐτοκρατορικὸν διάδημα, οὔτε
τὰ ἀξιώματα, οὔτε τὸ θαμβοῦν μεγαλεῖον, ἔχουσιν ἀ-
ξίαν καὶ σημασίαν τινά.

Συνεπῶς οὐδ' ἴχνος τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δια-
κρίσεως μεταξὺ τῶν δύο ὑφίσταται ἤδη.

§. 6.

Ἐν μόνον ἔχει πολύτιμον ἀξίαν ἐκεῖ, ἐν τῷ οὐρα-
νῷ ἡ ἀρετή, καὶ ἐκ ταύτης καὶ μόνον ἡ διάκρισις ὑπάρ-
χει. Μακάριος δὲ ὁ ἀπεργασθεὶς τὸ ἀγαθὸν καὶ καλ-
λιεργήσας τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, φέρων δὲ
ἐφόδιον αὐτὴν ἐν τῷ οὐρανῷ.

§. 7.

Μακαρία ἡ ἀείμνηστος Βικτωρία ἤδη, οὐχὶ ὡς βα-
σίλισσα καὶ Αὐτοκράτειρα, ἀλλὰ διότι ἐκαλλιέργησε
τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ βίῳ της, κατὰ τὸ πλοῦσιον τάλαντον
καὶ τὰ δαψιλῆ μέσα, ἅπερ ἐδωρήσατο αὐτῇ ὁ Θεός.

Ἐπίσης μακαρία, ἀνευ δὲ καὶ τῆς ἐλαχίστης διακρι-
σεως καὶ ἡ ἀείμνηστος Μαρίνα, διότι ἐν τῷ κόσμῳ

τούτω, κατὰ τὸ δωρηθὲν αὐτῇ τάλαντον καὶ τὰ μέσα, ἀπειργάσθη τὸ ἀγαθόν, ὡς γινώσκομεν.

§. 8.

Γεννηθεῖσα ἐν Μαλακοπῇ, κωμοπόλει τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοὺς εὐλαβεῖς χριστιανοὺς τῆς ὁποίας διακρίνει εὐσεβῆς πρὸς τὰ πάτρια ζῆλος, καὶ λαβοῦσα χριστιανικὴν ἀνατροφὴν, παρὰ φιλοχρίστων γονέων, διήγαγε τὸν βίον θεαρέστως, κατὰ τὰ ἱερά παραγγέλματα τῆς ἀγίας ἡμῶν θρησκείας, ἔδωκε δὲ χριστιανικὴν ἀνατροφὴν καὶ παιδευσιν εἰς υἱὸν καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἄξιον τῆς ἐντίμου θέσεως, ἣν κατέχει ἐν τῇ κοινωσίᾳ.

§. 9.

Διὸ καὶ ἠξίωσεν αὐτὴν ὁ Κύριος, ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἐν οἰκογενειακῇ εὐδαιμονίᾳ, νὰ συμβιώσῃ μετὰ τοῦ μακαρίτου συζύγου τῆς, νὰ ἴδῃ πολλοὺς ἐγγόνους καὶ νὰ ἀναπαυθῇ ἐν γῆρῳ καλῶ ὑποκύψασα καὶ αὐτῇ, ὡς ἄνθρωπος, εἰς τὸ μοιραῖον τέλος, ὅπως ὅλοι οἱ πρὸ αὐτῆς, καὶ ἡ μετ' αὐτῆς σήμερον θανοῦσα Βασιλίσσα ὡς καὶ ἡμεῖς πάντες θάπτον ἡ βράδιον ὑποκύψωμεν. Τῆς ἀειμνήστου ἀδελφῆς ἡμῶν Μαρίνης, εἴη αἰωνία ἡ μνήμη.

ΟΜΙΛΙΑ Γ'.

§. 1.

“Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ
εἰς γενεάν καὶ γενεάν...”

Ἄν τὸ ρητὸν τοῦτο τῆς ἱερᾶς γραφῆς, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εὐλόγως ἀναφέρομεν εἰς πᾶσαν περίστασιν, καθ' ἣν προπέμπομεν εἰς τὴν τελευταίαν καὶ αἰώνιον αὐτοῦ κατοικίαν ἀδελφὸν ἡμῶν, οὐτινος ὁ βίος ὑπῆρ-

* Ἐξεφωνήθη τῇ 15 Φεβρουαρίου 1902 ἐν τῇ ἱερᾷ Ἐκκλησίᾳ τοῦ ἀγίου Δημητρίου Ταταούλων.

ξε σύμφωνος πρὸς τὰς θείας ἐντολὰς τῆς ἀγίας ἡμῶν θρησκείας, κατὰ μείζονα λόγον καὶ ἐπαξίως, δυνάμεθα νὰ μνημονεύσωμεν τοῦ ρητοῦ τούτου, κατὰ τὴν πένθιμον ταύτην τελετὴν, καθ' ἣν προπέμπομεν τὸν ἀφ' ἡμῶν μεταστάντα ἀδελφὸν ἡμῶν Μιχαὴλ Κρίσπην.

§. 2.

Εὐλόγως καὶ ἐπαξίως λέγω, διότι ὁ ἀείμνηστος πολλαχῶς χρήσιμος καὶ ὠφέλιμος ἐφάνη εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἐκ παραδόσεως τυχῶν εὐσεβοῦς ἀνατροφῆς, βαθυτάτην δὲ εὐλάβειαν τρέφων πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς τῆς ἀγίας ἡμῶν θρησκείας, καὶ συναινῶν ταύτας πρὸς τὰ φιλόφθωπα διδάγματα τῆς θείας τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπιστήμης, ὑπῆρξεν ἀληθῆς στρατιώτης τῆς κοινωνίας.

§. 3.

Πολλαχῶς, μετ' ἀξιοσημειώτου ζήλου καὶ προθυμίας ἐπεδαψίλευε τὴν πολύτιμον ἀρωγὴν αὐτοῦ τοῖς πάσχουσιν ἔσπευδεν εἰς τὸ ἱερὸν καθῆκον νυχθημερόν, μετὰ τοσαύτης δὲ σπουδῆς καὶ ταχύτητος, μεθ' ὅσης ἐσυνειθίζεν αἰετοτε νὰ διευθύνῃ τὸ βῆμα.

§. 4.

Ὅσω δὲ ἀξία θαύμασμοῦ καὶ τιμῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ φιλόφθωπος δρᾶσις αὐτοῦ, τοσοῦτ' ἀξία μνήμης καὶ ἐπαίνων ἐστὶ καὶ ἡ ὑπὲρ τῶν κοινῶν πολύτιμος συμβολὴ αὐτοῦ. Ἄγνός καὶ εἰλικρινῆς πατριώτης, ἐνδόμοχον τρέφων ζῆλον ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τῶν κοινῶν, παρὰ τὰς πολλὰς ἀσχολίας του, δὲν ἀπέφευγε νὰ χρησιμοποιοῖ ὑπὲρ τῶν κοινῶν, τὸν χρόνον τῆς ἀναπαύσεώς του.

§. 5.

Ἡ δὲ τοιαύτη δρᾶσις αὐτοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἐκτελουμένη μετὰ τόσης αὐταπαρνησίας, μεθ' ὅσης καὶ πρᾶότητος, μελιχιότητος καὶ εὐπροσηγορίας, ἀνύ-

ψου τὸν μακαρίτην ἐν τῇ κοινῇ συνειδήσει εἰς βαθμὸν ἐπίζηλον. Ἐναντίας δὲ δύναται τις νὰ εἶπῃ, ὅτι πάντες ἀνεξαιρέτως ἡγάπων καὶ ἐτίμων τὸν ἀειμνήστον ἱατρὸν Κρίσπην.

§. 6.

Διὸ δικαία καὶ εὐλογὸς ἐστὶν ἡ κατέχουσα ἤδη πάντας ὀδυνηρὰ θλίψεις, ἐπὶ τῇ μεταστάσει αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐπιγείων.

Ἡ μὲν ἐπιστήμη ἀπώλεσεν ἐπιφανῆ ἱεροφάντην καὶ μύστην αὐτῆς· οἱ Ἀσκληπιάδαι ἀγαπητὸν συναδέλφον· οἱ φίλοι ἄδολον καὶ εἰλικρινῆ φίλον· ἡ δὲ ἡμετέρα κοινότης ἔντιμον καὶ φιλογενές μέλος αὐτῆς, καὶ ζηλωτὴν ἔφορον τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς.

Διακεκριμένη δὲ εὐσεβὴς καὶ ἔντιμος οἰκογένεια, τὸν προσφιλέστατον ἀρχηγὸν αὐτῆς· ὅστις ὡς εὐσεβὴς χριστιανὸς, ἐκπληρώσας εὐόρκως ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὸ χριστιανικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν αὐτοῦ καθῆκον, καταλείπει αὐτῇ κληρονομίαν ἐν καὶ μόνον, ἀλλὰ πολῦτιμον καὶ ἀνεκτίμητον κειμήλιον, τὴν ἀρετὴν, ὑπογραμμὸν πᾶσι τοῖς ἐπιγενομένοις.

Διὸ καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Κύριος ὁ Θεὸς τάξοι τὴν ψυχὴν τοῦ ἀειμνήστου Μιχαὴλ ἐν σκηναῖς δικαίων. Ἀμήν.

—•••••

ΟΜΙΛΙΑ Δ'.*

§. 1.

Κωνσταντίνε, ἀδελφὲ τῆς πολυκλαύστου Μαρίας, βαρὺ εἶναι τὸ τραῦμα, τὸ ὁποῖον κατήνεγκεν ὁ ἀπηνής καὶ σκληρὸς θάνατος εἰς τὴν καρδίαν σου, ἀφαρπά-

* Ἐξεφωνήθη τῇ 30 Μαρτίου 1898 ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ἐθαγγελιστρίας Προπόδων Ταταούλων, εἰς τὴν κηδεῖαν τῆς Μαρίας Νικοκλέους Μίχα, τὸ γένος Μούτσηρη. Πρόεδρος καὶ

σας τὴν πολυθρήνητον καὶ πεφιλημένην σοι ἀδελφὴν
Μαρίαν· διὸ εὐλογον καὶ δίκαιον εἶναι τὸ κυριεῦδόν σε
αἴσθημα βαθυτάτης θλίψεως καὶ ἄλγους.

§. 2.

Ἐνδομύχως συμμετέχομεν τοῦ ἀλγεινοῦ τούτου αἰ-
σθήματός σου καὶ ἐγκαρδίως σὲ συλλυπούμεθα, εἴτε
ὡς συγγενεῖς, εἴτε ὡς φίλοι, εἴτε ὡς χριστιανοὶ καὶ ἄν-
θρωποι. Ἄλλ' ὑπὸ τὴν ἰδίαν ιδιότητα καὶ σὲ ἀποτεί-
νομεν δύο λέξεις πρὸς παρηγορίαν.

§. 3.

Ὡς χριστιανός, μνήσθητι ὅτι ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ
οὐκ ἔχομεν ᾧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλου-
σαν ἐπιζητοῦμεν· καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ταύτην, ἤδη
κατὰ τὰ ἱερά διδάγματα τῆς ἁγίας ἡμῶν θρησκείας,
μετέβη ἡ ἀθάνα ψυχὴ τῆς μακαρίτιδος.

§. 4.

Ὡς ἀληθὴς δὲ ἐπιστήμων, ὡς μύστης τῆς θείας τοῦ
Ἀσκληπιοῦ ἐπιστήμης, λάβε ὑπ' ὄψιν τὰ ὑψηλὰ δι-
δάγματα τῆς ἐπιστήμης σου, ἅτινα συμβαδίζουσι τοῖς
παραγγέλμασι τῆς ἁγίας ἡμῶν θρησκείας· ὡς ἐπιφα-
νεῖς μυσταὶ ταύτης, ὁ περικλεὴς Βίρχωφ καὶ ἄλλοι
δογματίζουσιν.

§. 5.

Ἀρύσθητι λοιπὸν παρηγορίαν καὶ παραμυθίαν ἐκ
τῆς ἁγίας ἡμῶν θρησκείας καὶ ἐκ τῆς ἐπιστήμης σου.

§. 6.

Κύριος ὁ Θεὸς ἀνακουφίσει σε, τὴν δὲ ἀφ' ἡμῶν

ὀδονηρὸς ὑπῆρξεν ὁ θάνατος τῆς μακαρίτιδος, προελθὼν ἐκ
δηλητηρίου, ἔπερ ἔλαβεν αὐτὴ κατὰ λάθος, ἐκ συγχύσεως τῆς
περιχοῦσης φάρμακον, δι' ἐλαφρὰν ἀδιαθεσίαν της, φιάλης.
Κατέλιπε δὲ δύο νήπια ὄρφανὰ καὶ ἀπαρηγορήτους σύζυγον,
καὶ ἀδελφὸν τὸν φίλον Κ. Μούγερην, ἱατρόν.

μεταστᾶσαν ἀείμνηστον Μαρίαν, κατατάξοι ἐν οὐρανοῖς δικαίων. Εἴη αἰωνία ἡ μνήμη αὐτῆς.

ΟΜΙΛΙΑ Ε΄.*

§. 1.

«Ἀπέθανεν ἐν γήρῳ καλῶ».

Κατὰ τὴν πένθιμον ταύτην τελετὴν, ἀγαπητοὶ φοῖ, καθ' ἣν συγγενεῖς τε καὶ φίλοι προπέμπομεν τὴν τελευταίαν καὶ αἰώνιον αὐτῆς κατοικίαν τῶν ἡμῶν μεταστᾶσαν ἀείμνηστον ἀδελφὴν ἡμῶν Ἰουλιανὴν, εὐλόγως καὶ δικαίως δυνάμεθα νὰ μνημονεύσωμεν τὸ ἔργον αὐτῆς καὶ τὸ ἄξιον ἡμῶν ἡμετέρου τοῦτου τῆς ἱερᾶς γραφῆς.

§. 2.

Διότι ἡ ἀείμνηστος γεννηθεῖσα ἐκ γονέων ἐπιεικῶν καὶ ἐκ τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης γενεᾶς, ἣν διέκρινεν ἀπὸ τῆς κοινῆς φωνῆς πρὸς τὰ πατρία ζῆλος, ἔλαβε χριστιανικὴν τροφήν καὶ μόρφωσιν, καὶ ὅλον τὸν βίον αὐτῆς ἀφιέρωσε τῷ κυρίου, διήλθεν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν Εὐαγγελικῶν ἀρετῶν.

§. 3.

Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἀμείβων τὴν ἀσκητικὴν τάς της, ἤξιώσεν αὐτὴν, νὰ ἴδῃ τέκνα τέκνων· νὰ ἴδῃ τὸν μακρὸν βίον της, ἐν οἰκογενειακῇ καὶ χριστιανικῇ εὐδαιμονίᾳ, καὶ ἐν μακαριστῇ γαλήνῃ καὶ εἰρήνῃ ἀναπαυθῆ ἐν γήρῳ καλῶ.

Τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς ἡμῶν Ἑλένης, Εἴη ἡ μνήμη.

* Ἐξεφωνήθη τῇ 21 Μαρτίου 1903 ἐν τῷ ἱερῷ Ἐκκλησῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ταταούλων.

σκηναίς

οὐ ἀδελ-
φοί μου εἰς
τὴν ἀφ'
Ελένην,
οὐκ ἔμελλεν τοῦ

ὁσέβων,
ἀκραί-
ων ἀνα-
στροφῆς
αὐτῆς
εἰσὶν.

τὰς ἀρε-
τὰς διέλεθη
ἁγίαστικῆ
ἐπιπέφνη, ν'

ἡ αἰωνία

ναῦ τοῦ

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΠΑΜΦΙΛΟΥ

ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ (δ. ν.)

- Πρόχειρον Νομικόν**. Βιβλίον Α'. Τὰ κωλύματα τοῦ γάμου. (σελ. 276). Fr. 15
- Πρόχειρον Νομικόν**. Βιβλίον Β'. Ἡ μνηστεία (σελ. 176). " 5
- Ἡ Θράκη καὶ αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι**. Μετὰ τινων διοικητικῶν Ἐκκλησιαστ. Ζητημάτων (σελ. 304) " 5
- Ἱστοριογεωγραφικὴ περιγραφή**. Τῆς Ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν (σελ. 104) " 5
- Ἡ ἁρμονία** ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μελωδίας.

Ἔτερα ἔργα τοῦ αὐτοῦ προσέχῃς ἐκδοθῆνόμενα

Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Α'. Τὰ κωλύματα τοῦ γάμου ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ. Ἐκδόσις Δευτέρα Περιέχουσα τὰ ἔνεκα **Συγγενείας** (ἔξ αἵματος Ἀγχιστείας, Τριγενείας, Οἰονεῖ Ἀγχιστείας καὶ Πνευματικῆς ἢ ἔξ Ἁγίου Βαπτίσματος) κωλύματα. Μετὰ πολλῶν νέων καὶ ποικίλων **Διαγραμμάτων** καὶ ἀναριθμητῶν σχημάτων καὶ παραδειγμάτων, διασαφηνιζομένων καὶ ἀπλοποιουμένων πολλαχῶς, δι ἀπλουστάτης ἐρμηνείας καὶ λεπτομεροῦς ἔξηγήσεως σημειομένων δὲ καὶ τῶν γενιῶν ἰδιαιτέρως ἐν τῇ Ἀγχιστείᾳ καὶ τῇ Τριγενείᾳ. Μετὰ **Παραρτήματος** λύσεως ἀποριῶν, περὶ πολυπλόκων περιπτώσεων κωλυμάτων τοῦ γάμου καὶ **Γενεαλογικοῦ Πίνακος** πρωτοτύπου, περιλαμβάνοντος ἐν 11 ἡμικυκλίοις 654 ὀνόματα συγγενῶν ἔξ αἵματος.

Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Γ'. Τὸ διαζύγιον.

Μελέτη Περὶ διαιρέσεως τῶν Τυπικῶν διατάξεων.

Ποικίλα. Ἦτοι, Ἐκκλησιαστικά, Διδακτικά Ὀμιλῖαι, Μουσικολογικά, Νομικά, Ἱστοριογεωγραφικά καὶ Διάφορα. Τὰ πλεῖστα δημοσιευθέντα διὰ τοῦ τύπου, κατὰ διαφόρους ἐποχάς.

Τὸ παρὸν τιμᾶται **γρόσια ἄργυρᾶ δύο**, (2).

Κεντρικὴ ἀποθήκη, Βιβλιοπωλεῖον Ἰ. Κ. ΣΕΪΤΑΝΙΔΟΥ ἐν Γαλατῇ
καὶ Βιβλιοπωλεῖα

ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΑΛΛΙΦΩΝΟΣ ἐν Φαναρίῳ καὶ ἐν Ζιντάν-Καποῦ.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Χαλκίδας

